

Juozas Grauzinis
7128 S. California Ave.
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

Alp 2634
Larch.

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXIV Birzelis – June 8, 1989 Nr.22
TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Taikingesnė planeta

Visi nori kalbėtis, bet ne kariauti

Vytautas Meškauskas

Pavasariui baigiantis atrodo, jog mūsų gyvenamoji planeta pergyvena seniai neturėtos taikos laikotarpį. Ne dėl to, kad visi iš tikro būtų pilni geros valios, bet greičiau visuotinio įsitikinimo, jog kariauti neapsimoka. Ir ne tik tarptautiniuose santykiuose, bet ir vidaus. Šešiasdešimtais metais netrūko demonstracijų demokratinėse šalyse, visados besibaigiančias muštinėmis su policija. Dabar matome taikingas demonstracijas net komunistiniuose kraštuose, kaip Sovietijoje ir Kinijoje, kur dar prieš kelis metus buvo baudžiama ne tik už demonstracijas, bet ir mintį jas sukelti. Kinijoje per tris savaites užsičiusios studentų demonstracijos, tiesa, neprivedė prie norėtų reformų – daugiau politinės laisvės, laisvesnės spaudos, – bet nebuvo griebtasi ir griežtesnių priemonių. Gal dėl to, kad studentai faktinai reikalavo to, ko ir pati valdžia aiškinosi siekianti.

Kiek ilgai tai galėjo tęstis? Vyriausybė, kurios prestižo kritimas privedė prie tų demonstracijų, pagaliau nutarė griebtis griežtų priemonių. Paradinę aikštę ir Amžinos taikos bulvarą nuo studentų išvalyti. Kiek tai pareikalavo aukų, niekas tiksliai nežinos, nes lavonai buvo galimai greičiau sudeginami.

Neatrodo, kad tai padidintų vyriausybės populiarumą. Kartais, tačiau, ir nepopuliarios vyriausybės pajėgia išsilaikyti... Didelis klausimas, kokią išpūdį įvykiai Kinijoje padarys Maskvoje.

Gorbačiovas, atrodo, pa tiems kongreso deputatams, sėdi ant trijų kėdžių: partijos, valdžios ir opozicijos.

Galima laukti, kad Maskvos 'konservatyvai' įvykių Kinijoje akivaizdoje panorės pakelti savo galvas – ir atvirksčiai, Kinijos vyriausybės kritimas sustiprintų demokratijos ir laisvės šalininkus Sovietijoje.

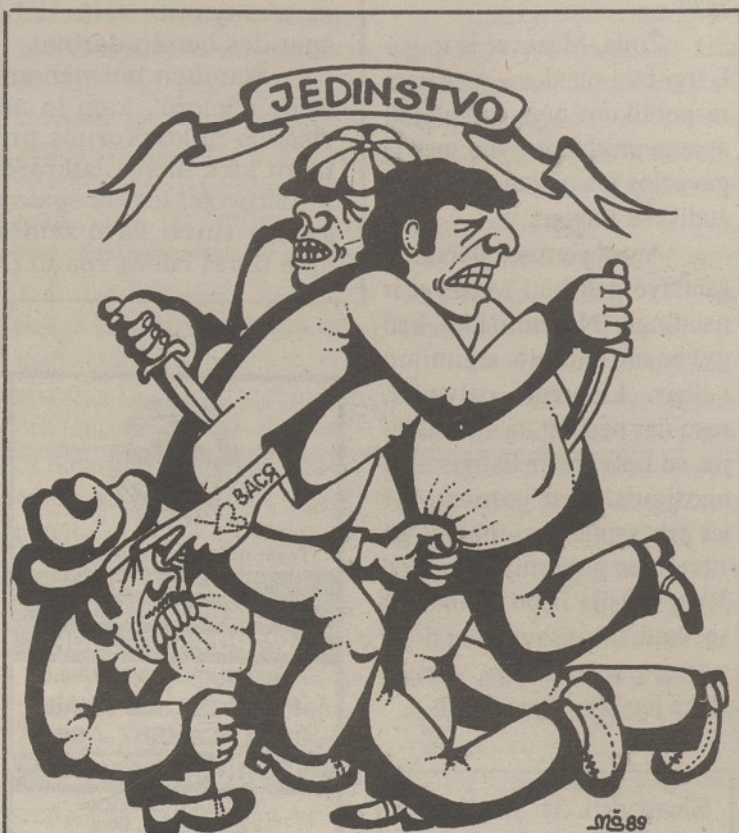
Sovietijoje pagal planą įvykęs Liaudies Kongresas išrinko Gorbačiovą prezidentu, kaip buvo tikėtasi. Jis dabar oficialiai bus administracijos ir įstatymų leidžiančios institucijų viršininkas. Nepriklausomo teismo ten irgi nėra.

Kaip į tą naują sovietų santvarką nežiūrėsi – joje demokratijos nėra prado nerasi. Tai klasiška asmeniška diktatūra. O nepaisant to – liaudis ir jos deputatai galėjo laisviau pakalbėti negu anksčiau.

Jei Kinijoje laimėjo griežtesnės tvarkos šalininkai, Sovietijoje masės, kiek jos galėjo pasireikšti, buvo už greitesnes reformas. Atžagareivių irgi buvo, bet jie kažkaip neturėjo pasisekimo. Įdomus faktas. Boris N. Jelcin, kuris buvo pašalintas iš politbiuro už reikalavimą griežtesnių ir greitesnių reformų negu Gorbačiovo siūlomos, nedingo be žinios, kaip būtų anksčiau bet vis dėlto buvo išrinktas į Liaudies Kongresą. Renkant iš Kongreso tarpo 542-jų atstovų Aukščiausią Sovietijos Tarybą, Jelcinas, aišku, nepateko į jų tarpą. Tada A.I. Kazannik – vienas nežinomas į Tarybą išrinktas Sibiro kandidatas, – pasisiūlė atsistatydinti, jei į jo vietą būtų išrinktas Jelcinas, kas ir buvo, Gorbačioviui pritarus, padaryta. Maskvos gatvėse Jelciną pasitiko jį sveikinančių žmonių minios. Ar galima tai buvo įsivaizduoti prieš porą metų? Kaip ir dieną prieš tai įvykusį iškilmingą Bernardo Brazilio sutikimą Vilniuje...

(Nukelta į 3 psl.)

Be žodžių...

Mečislavo Šešėlio piešinys

LITERATORA IR MENAS ► 1989 GEGUŽĖS 20

Kraštotyrininkas B. Buračas fotografijos vaizdais nutapė ištisą etnografinį Lietuvos paveikslą, kuriame atsispindi ne tik liaudies kūryba, bet ir tos epochos agrarinė kultūra, visa senoji gadynė – paveikslą, kuris saugo įamžinęs senolių buitį, ugdo meilę mūsų tėviškei Lietuvai. Šiai garbingai misijai B. Buračas paskyrė visą savo gyvenimą ir sukūrė didžiulę kultūrinę vertybę. Nuotraukoje "Merkinės piemenukų kapelija" 1936 m.

Išorės lemiama reikšmė Lietuvos likimo sprendime

Jūratė Statkutė de Rosales

Tris kartus šio amžiaus bėgyje, pasaulio įvykiai bus apsprendę Lietuvos likimą: 1918 metais, 1944 metais ir štai vėl dabar, įstojant į paskutinįjį XX-to amžiaus dešimtmetį. Kiekvienu atveju, tautos noras iškovoti savo nepriklausomą valstybę nepasikeitė. Kas keitėsi, tai ne Rusijos valia, kaip dauguma galvoja, o Vakarų pasaulio didžiųjų galybių samprotavi-

mai, turėję lemiamą reikšmę Lietuvos likimo sprendime.

PIRMOJO PASAULINIO KARO APYSTOVOS

1918 metais, Vokietija ir Rusija išgyveno kruviną savo karališkų dinastijų kritimą ir mažai turėjo reikšmės politinėje arenoje. Atsitiko tuo metu Lietuvai ypatingai palankus, bet ir ypatingai retas istorijoje atvejis, kai du priešininkai, pradėję vienas prieš kitą karą, abu tą karą pralaimėjo ir vienodai nusilpo. Ant jų buvusio politinio rubėžiaus, atsirado jėgos tuštuma, kurią bematant užpildė tose žemėse gyvenančios tautos, atstatydamos savo nepriklausomybes.

Tačiau tų nepriklausomybių atstatymui tuo metu padėjo ir kitas svarbus faktas. Pirmam pasauliniam karui baigiantis, tikrieji pasaulio valdovai liko – tuo metu suvažiavę į Versalį taikos sutarties pasirašyti ir naują tvarką Europai įvesti, – amerikiečiai anglai ir prancūzai, kurie buvo tuo metu karšti geopolitikos mokslo kūrėjų, anglo geografo Haroldo J. Mackinderio gerbėjai. O Mackinderio raštai juos mokino, kad esą būtina, norint išvengti ateityje karo, atskirti visiems amžiams Vokietiją nuo Rusijos, sukuriant juostą mažų valsty-

bių, kurios neleis tom dviem galybėm susijungti.

Teorija apie vokiečių ir rusų sąjungos pavojingumą Europai ir pasauliui užgimė 1904 metais Anglijoje, kai Mackinderis atspausdino pirmąjį "geopolitikos mokslo" straipsnį "Geographical Journal" puslapiuose. Pasidėjęs žemėlapi ir žvalgydamasis į britų salų izoliuotą padėtį, Mackinderis priėjo išvados, kad geriausias politines ir strategines galimybes turi tie kraštai, kurie randasi Azijos ir Europos žemynų centre. Nelaimės atveju, tokie kraštai turi savo teritorijoj pakan kamai vietos strateginiams atsitraukimams, o sustiprėjimo atveju, jie gali plėstis į visas šalis kol pasieks jūrą. Mackinderis tokius kraštus pavadino "ašies" valstybėmis.

Mackinderio teoriją įtaką Versalio taikos konferencijoje buvo milžiniška, o jau labiausiai kartojamas buvo jo sakiny, vėliau ir paties Hitlerio politikai bei Molotovo-Ribentropo paktui turėjęs didelę reikšmę: "... jėgų persvara ašies padėtyje esančios valstybės naudai, – galinti įvykti tai valstybei išsiplėčiant į Eurazijos periferinius kraštus ir leidžianti tokiai valstybei panaudoti savo vidinių žemių resursus tam, (Nukelta į 4 psl.)

Pabaltijo vienybė: išsigelbėjimas ar sąmokslas? Ar po 40 metų Pabaltijo santarvė Maskvai atrodo parankesnė negu atskiros suverenios valstybės?

Skaitant tarp eilučių atrodo, kad Pabaltijje ir, aišku, Maskvoje nemažai kvaršinamos galvos dėl Pabaltijo valstybių ateities statuso. Ar jas palikti atskiromis respublikomis, ar palaiminti jų susijungimą į kokia nors federaciją.

Iš Maskvos žiūrint, tokią gal būt patogiau tvarkyti negu atskiras respublikas, kurių, ir kartu suėmus, vistiek lieka tik mažytė Sovietijos dalimi. Iš Pabaltijo, žinoma, kartais gali atrodyti, kad vieningai, nepaisant santarvės mažumo, gali daugiau pasiekti negu atskirai.

Idėja apie Pabaltijos vienybę ar kitokią santarvę – J. Šliūpas buvo jos puoselėtojas, – yra bent 75 metų senumo. Gimė ji kartu su nepriklausomybės atgavimu. Tuo jau pat tačiau paaiškėjo ir labai stambios kliūtys. Ilgus amžius Latvija ir Estija buvo vokiečių protestantų kultūros įtakoje, Lietuva – lenkų katalikų. Be to, daugelis lietuvių galvojo, kad Latvija ir Estija dėl savo priėjimo prie jūros būtinai yra reikalingos Rusijai, tuo tarpu Lietuva esanti laimingesnėje situacijoje – ji gali būti buferis tarp Vokietijos ir Rusijos.

Neseniai, gegužės 12 d., šia aktualėjančia tema pasirodė istoriko Zenono Butkaus straipsnis – LATVIJA, ESTIJA, LIETUVA: KARTU AR ATSKIRAI? – "Komjau nimo Tiesoje" Jame primena ma, kad 1919 m. Paryžiu atvykusi Lietuvos delegacija – Voldemaras, Yčas ir Rozenbaumas – aiškino, kad Lietuvos padėtis tarptautinės teisės požiūriu skiriasi nuo Latvijos ir Estijos, kadangi ji yra turėjusi valstybingumą. Voldemaras taip pat manė, kad Latvija ir Estija esančios daugiau reikalingos Rusijai.

Iš tikro išėjo kitaip: Antantės valstybės (D. Britanija, Prancūzija, Italija ir Japonija) Latviją ir Estiją de jure pripažino 1921 m. sausio 26 dieną, o Lietuvą tik 1922 m. gruodžio 20 dieną. Butkus už tai atsakingu laiko kaip tik Voldemarą. (Kaip tyčia, beveik tuo pačiu laiku "Tiesoje" pasirodė naujos revelacijos apie Voldemaro likimą, su jo laišku iš kalėjimo Stalinui ir Berijai nuorašais. Apie tai vėliau.)

Butkus priekaištauja anų laikų Lietuvos vyriausybei, kad ji nepaskubėjusi Latvijai pagalbon, kai jai grėsė

bermontininkai. Buvo teisinamasi, kad pasiuntimas Lietuvos kariuomenės apnuogintų frontą prieš Lenkiją, kuri tuo tuoju pasinaudotų. Taip pat nenorėta pakenkti santykiams su Vokietija. Lenkija, žinoma, tuoju pasiūlė savo kariuomenės talką, jei Lietuva ją praleistų. Tų epizodų prisiminimas, žinoma, negalėjo padėti nuoširdiems santykiams. Prie to prisidėjo ir asmeniškai nesutikimai.

Pavyzdžiui, ką tik pasirodžiusioje knygoje LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS NETENKANT Edvardas Turauskas, buvęs mūsų užs. reik. min. politikos departamento direktorius, kurio kandidatūrai į atstovus Rygoje latviai pasipriešino, taip postringauja:

"Atsiminus, kad mes Rygoje beveik pastoviai turėdavom atstovais labai gerus žmones, kuriuos tačiau Munters (Latvijos užs. reik. min.) galėdavo manyti turįs 'kišenių', vadinasi 'bruderšaftą' sugėrus, jie pritardavo visam, ką Munters papiršdavo, o tam 'artimumui' pabrėžti jie kreipdavosi į Munters 'tu', galbūt jo galvoje ne siderino turėti Lietuvos atstovu asmenį, kuris iš karto aiškiai ir griežtai skirtų, kad 'Dienst ist Dienst', o 'Schnaps ist Schnaps' ir kietai laikytųsi tam tikros distancijos atstumo, atsimindamas, kad yra klausimų, kuriuose, pasilikdami gerais kaimynais, galime turėti skirtingų pažiūrų."

Grįžkime prie rimtesnių klausimų.

Iš tikro Voldemaras nebuvo visai klaidingas. Į glaudesnę santarvę latviai ir estai nenorėjo dėtis dėl mūsų neišpreštų problemų: Vilniaus ir vėliau Klaipėdos. Lenkija tada svajojo apie didesnę prieš bolševikus nukreiptą sąjungą nuo Suomijos iki Rumunijos. Iš jos nieko neišėjo ne tik dėl mūsų užsispyrimo. Faktinai mus nuo Sovietijos skyrė Lenkijos ir Latvijos teritorijos. Lietuva buvo prieš tokią sąjungą, nes Voldemaras – 1926 m. vėl stojęs vadovauti užsienio politikai, – aiškiai pareiškė, jog Lietuva turi suartėti su Vokietija ir TSRS, kurios gali padėti atgauti Vilnių, kaip iš tikro ir atsitiko.

Butkus teigia (apie ką Kaune buvo kalbama, bet tik pašnabždomis), kad 1926 m. dar Sleževičiaus vyriausybės sudarytą sutartį su TSRS ly-

dėjo 'džentelmeniškai' – atseit slapta, 1931 m. dar papildytas, – susitarimas, ipareigojęs abi šalis keistis informacija visais klausimais, liečiančiais santykius su Pabaltijos kraštais ir kitomis valstybėmis. Glaudesni paskutiniaisiais nepriklausomybės metais santykiai su latviais ir estais, kaip žinia, davė tarp kitko pretekstą ir tų valstybių Maskvos okupacijai, jai susitarus su Vokietija.

Už tat dabar kiek nuostabu, kad Maskva jau neprieštarauja geresniems Pabaltijo valstybių santykiams. Galima sutikti su Butkum, kad Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės istorija garbinga, tačiau ji jau praeitis. Nūdien:

"Ir Tarybų Sąjungoje ir užsienyje Lietuva, Latvija ir Estija traktuojamos kaip vientisas Pabaltijo regionas. Nevalia jam skaldytis, ypač dabar, kai visos šalies (Sovietijos) persitvarkymo jėgos privalo susitelkti. Jei Estijoje sustos persitvarkymas, niekur nenueis ir Lietuva, kad ir kaip nuosekliai ir atsargiai žengtų. Jei nesugebame eiti koja kojon, turime iš anksto derinti savo žingsnius. Ar ne todėl šiandien ryškėja prieštaravimai tarp kai kurių sąjunginių respublikų (Armėnija ir Azerbaidžianas), kad iki šiol rūpinęsi stiprinti jų ryšius su centru, o tarpusavio santykiai palikti savičiai? Ar tarybinių respublikų Sąjunga netampa panaši į sūpuokles tvirtai surakintas su centru, bet nesutvirtintas tarpusavyje, todėl dažnai tabaluojasi atsitraukdamos viena į kitą?"

Žinia, Maskvai iš to gali irgi būti naudos. Atskiram respublikom nėra ko svajoti apie nepriklausomybę, nes ją gavusios jos tuoju stotų broliždiškon kovon.

Antra vertus – Pabaltijo santarvė gali būti Maskvai ir naudinga. Neužmirškime, kad gyvenam tautinio atgimimo laikais. Lietuvoje, palyginti, rusų dar nedaug, tačiau sudėjus su Latvijos ir Estijos – jų nušimtis labai pašoktų. O jei prie santarvės – naujos generalinės gubernijos, pridėti Rytų Prūsiją ir prisiminti faktą, kad tarpusavyje visi jie vartotų rusų kalbą, – rusų įtaka jau būtų vyraujanti!

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

■ Iš kitos pusės

Pertvarka Lietuvoje iškėlė ir spaudos klausimą. GIMTASIS KRAŠTAS jį svarsto tokia antrašte: SPAU - DA BE ANTŠNUKIO, AR TIKRAI? Jame rašoma:

"Griuvo vienpartinės spaudos monopolija, prasidėjusi pluralistinė publikacijos diferenciacija vyksta sunkiai ir skaudžiai."

To pasėkoje:

"Visi dabar tuojau pat nori pasipuikuoti savo laikraščiu, pasakyti savo žodį. Nors daugelis tokių ir panašių laikraštėlių – eforiški ir naivūs iki gaudulio, stebėtis nereikėtų. Labai jau ilgai tęsėsi spaudos draudimas Lietuvoje..."

Dabartinę spaudą ten galima padalinti į dvi rūšis: 'oficialią' ir 'neformalią'. Pirmajai priklauso jau nuo seniau leidžiami, partijos prižiūrimi laikraščiai, kuriems yra užplanuotas ir popieris ir atlyginimas personalui bei bendradarbiams. Antrajai – visi kiti, kurie atsirado 'pabudimo' bangai iš Maskvos pagaliau pasiekus provincijas. Jai priklauso ir ATGIMIMAS, Sąjūdžio organas, nors toji organizacija turi oficialų statusą.

Didžiausias 'neformalios' spaudos rūpestis yra popieris. Nelengva ir su spaustuvių, bet turint galvoje palyginti menką naujų laikraščių tiražą, su ta kliūtimi kol kas lengviau susitvarkyti. Apie trečiąją natūralią kliūtį – atlyginimą redaktoriams ir bendradarbiams, – visai nekalbama. Kas suprantama – ir išeivijoje rašoma ne dėl atlyginimo, bet iš idėjos.

Nors oficialios cenzūros nėra, tačiau daug kas ieško priemonių neformaliai spaudai sudrausti. Kauniškis TREMTINYS savo pirmame š.m. Nr. paskelbė Lietuvos TSR prokuratūros raštą rusų kalba visiems respublikos prokurorams, kur nurodoma, kad dalis virš 40 neformalių laikraščių yra antisocialistinės krypties ir skelbia medžiagą, skiepijančią abejones dėl tarybų valdžios atkūrimo 1940 m. įvykių ir pan. Liepiama imtis atitinkamų priemonių, jų smulkiau nenurodant, kurių tačiau – atrodo, kol kas dar negavus iš aukščiau instrukcijų, – nesiimta.

Dar lengviau, žinoma, susitvarkyti su 'iš krašto išėjusiais' oficialiais leidiniais. Savaimė aišku, kad leidėjai gali rasti įvairių priemonių susitvarkyti su jiems nepatinkančiais bendradarbiais. Čia galima būtų įterpti: ar ne taip yra likusiam pasaulyje? Ar, pavyzdžiui, Amerikos didieji laikraščiai nepriklauso privačiom bendrovėm, kurios gali daryti ką nori?

Iš tikro susiduriame su labai įdomiu reiškiniu: daugumas leidėjų čia yra konservatyvūs, tačiau jų laikraščius prirašo liberalai. Kodėl leidėjai jais neatsikrato? Todėl, kad jų idėjos yra priimtinesnės skaitytojams nuo kurių pritarimo ilgainiui priklauso viso laikraščio biznis.

Panašiai atsitiko ir Lietuvoje. Gorbačioviui įsakius partijai ieškoti liaudies pritarimo, oficialūs laikraščiai turėjo leisti savo bendradarbiams 'pūsti prieš vėją', t.y. rašyti teisybę. Ir kas pasirodė? Drąsesnių laikraščių – kaip Gimtojo Krašto, Komjaunimo Tiesos, Literatūros ir Meno, – tiražas pradėjo kilti, o 100% partinių, kaip Tiesa, smukti. Žinoma, partija galėtų pažangiuosius redaktorių sudrausti, bet tada laikraščiai kaip iki 1985 metų, bus perkami prekių įvyniojimui, o ne skaitymui. O to dabar jau nenori nei partija, nei spaudos bendradarbiai.

Šiandien nei viename laisvame krašte nerasi 'valdžios oficiozo', kaip jo nebuvo likę ir N. Lietuvoje. Jį visados nukonkuruos privatūs, nors kartais ir su partijom kiek susiję laikraščiai. Tokia pat raida laukтина ir Lietuvoje, leidus spaudai laisvai vystytis. Bet jei negalima turėti savo žemės sklypo, kaip galima svajoti apie tikrai laisvą spaudą?

(vm)

Train to be a Professional

- SECRETARY
- EXECUTIVE SEC.
- WORD PROCESSOR
- HOME STUDY / RES. TRAINING
- FINANCIAL AID AVAIL.
- JOB PLACEMENT ASSIST.

1-800-327-7728

THE HART SCHOOL
a Div. of A.C.T. Corp.
Nat'l. Hdqtrs, 4699 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

OPERATORS

SINGLE NEEDLE

MERROW (OVER EDGER)

We are expanding our sewing operation. Full time day position avail for individual with industrial exp. No piece work. Call our Personnel Dept for more information.

(215) 848-6800

AUGSBURG FORTRESS

PUBLISHERS

2900 Queen Lane
Phila, Pa. 19129

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103

TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai graži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Organizacijos 'Demokratija ir Nepriklausomybė' deklaracija

"Demokratija ir Nepriklausomybė" – koordinacinio centro nacionaliniams demokratiniams judėjimams Sovietų imperijoje remti – deklaracija priimta 1989 m. gegužės 8 dieną Paryžiuje, šios organizacijos įkūrimo metu. Pateikiama tiksliai santrauka, – išvardinami reikšmingesni jos akcentai.

Deklaracijos pradžioje glaustai įvertinta dabartinė Sovietų Sąjungos padėtis. Pabrėžiama, jog joje realios demokratijos dar nėra. Veikiantieji įstatymai, kaip ir anksčiau, prieštarauja tarptautinės teisės normoms. Tautiniams demokratiniams judėjimams slopinti tebe naudojamos represijos. Tai patvirtina įvykiai Armenijoje ir Gruzijoje. Sovietų Sąjunga buvo ir pasiliko kolonijine imperija. Jos grobuonišką politiką akivaizdžiai iliustruoja slapas suokaltis su nacistine Vokietija dėl Pabaltijo valstybių ir kitų kraštų užgrobimo. Sovietinė imperija yra ankstyvesnės Rusijos imperijos natūrali tęsia, su tuo skirtumu, kad ji yra totalitarinė. Sovietinis socializmas parodė, jog jis nesugeba išspręsti ekonominių, politinių, tautinių ir kitų problemų. Išeitis iš krizės – ne liberalizacija, ne totalitarinės sistemos modernizacija, o jos atsisakymas.

Demokratinės opozicijos vaidmens ir jos reikšmės nesupratimas trukdo tautoms siekti tautinės nepriklausomybės ir socialinio-ekonominio progreso. To nesupranta oportunistinių pažiūrų inteligentija ir dalis buvusių disidentų, pasilikusių imperijoje ar atsikūrusių užsienyje. Opozicijos vaidmens nesupratimas vyrauja ir Vakarų pasaulyje. Vakarai per daug pasitiki realia Gorbačiovo jėga ir nepakankamai vertina tautinių-demokratinų judėjimų realią jėgą. Negalima

remti Sovietų Sąjungos vyriausybės ir ja pasitikėti, neatsižvelgiant į reikalavimus, kuriuos kelia tie, kurie dalyvauja tautinio išsilaisvinimo kovoje.

Toliau Deklaracijoje kalbama apie tai, kad demokratinė opozicija Sovietų Sąjungoje yra įvykęs faktas, su kuriuo negalima nesiskaityti. Opozicija pasireiškia nepriklausomų politinių partijų ir organizacijų susikūrimu, tautinių-demokratinų judėjimų koordinacinio komiteto įsteigimu Vilniaus konferencijoje, judėjimais už laisvę ir demokratiją ir kt. Paryžiuje įsteigtos organizacijos nariai yra tos opozicijos atstovai. Organizacijos konstrukcinė programa yra skirta vesti pavergtas tautas iš socialistinės aklavietės. Kad tai padarytume, reikia įgyvendinti tris pagrindinius principus: sukurti tikrąją demokratiją, leisti tautoms laisvai apsispręsti, netrukdyti kurti laisvuosius verslus.

Deklaracijoje ypatingai akcentuojama tautinė savivalda, kuri turi tapti opoziciniu tautiniu parlamentu, tautos valios išryškinimu ir tos valios politiniu įteisinimu. Organizacija "Demokratija ir Nepriklausomybė" tik tautinėje savivaldoje mato jėgą, kuri pajėgi Sovietų Sąjungos tautas, siekiančias pilnos laisvės atvesti į tikrąją valstybinę nepriklausomybę. Visas Sovietų Sąjungos imperijos pavergtas tautas jungia kova prieš bendrą priešą – imperinę totalitarinę sistemą, ir kova už žmogaus teises visais aspektais.

Deklaracijoje reikalaujama, kad nuo Sovietų Sąjungos ekonomikos būtų pašalinti valstybinio socializmo pančiai, kad būtų duota laisvė privačiai, kooperatinei ir valstybinei gamybai. Reikalaujama išvesti okupacinę kariuo-

Taikingesnė planeta...

(Atkelta iš 1 psl.)

Tvarkai palaikyti visos komunistinės valstybės turi stiprias kariuomenes, kurios gavusios įsakymą galėtų lengvai susitvarkyti su nepatenkintais, bet taip jo ir nesulaukė. Vienas iš akstinių palaikyti griežtą drausmę, paprastai būdavo tikras ar įsivaizduojamas pavojus iš užsienio. Sovietai 70 metų jį kaltino už visus savo nepriteklus, iki Gorbačiovo pagaliau apsižiūrėjo, kad Vakarai ginkluojasi tik tam, kad apsigintų nuo sovietų. Tai konstatavus neliko kliūčių rimčiau pakalbėti apie nusiginklavimą. Sovietams pradėjus šioje srityje daryti pasiūlymus, prezidentas Bush atsakė tuo pačiu NATO viršūnių konferencijoje Briuselyje, kur buvo atšvęsta ir 40 metų tos apsigynimo sąjungos sukaktis. Jai ir, žinoma, atominė bombom, priklauso kreditas už 40 metų tarptautinę taiką.

Bushas pasiūlė sumažinti JAV kariuomenę Europoje iki 275,000 karių, jei tą patį padarytų sovietai ne savo pačių teritorijoje. Su tokio dydžio armijom negalima pradėti staiga puolimo ir tikėtis jį laimėti. Šiuo metu amerikiečiai Europoje turi 300,000 karių, sovietai – dvigubai ar net trigubai daugiau. Įprasta prie jų pridėti ir sąjungininkus. Tokiu būdu skaičiuojant, NATO turi 2.2 milijonus karių, Varšuvos pakto valstybės – 3 milijonus.

Iš Maskvos puės žiūrint atrodė kitaip. Sovietai aiški-

menę iš visų tautinių respublikų ir visiško nesikišimo į jų vidaus reikalus. Reikalaujama paleisti visus politinius kalinius, nutraukti represijų vykdymą. Deklaracijos pabaigoje sakoma:

"Sovietinė totalitarinė imperija yra blogis ir anachronizmas. Ji privalo pasitraukti iš istorinės arenos. Toji imperija turi užleisti vietą laisvoms demokratinėms valstybėms, kurios bus lygiateisės su visomis kitomis pasaulio valstybėmis".

Deklaracijoje skelbiamas Koordinacinio centro tautiniams-demokratinams judėjimams Sovietų imperijoje remti įsteigimas, kurio pavadinimas "DEMOKRATIJA IR NEPRIKLAUSOMYBĖ". Tas centras atviras visiems tautinių, demokratinų ir išsilaisvinimo judėjimų atstovams. Centras bendradarbiaus su visais, kurie palai ko šią Deklaraciją ir pritaria jos principams.

(Seka 22 parašai)

Deklaracijos santrauką
paruošė Vytautas Skuodis

na, kad NATO pusėje irgi yra 3 milijonai karių.

Galimybių sumažinti karių skaičių ir jų apginklavimą buvo ieškoma net 472 posėdžiuose Vienoje. Amerikiečiai pageidavo vienpusiško Varšuvos pakto pusės kariuomenės sumažinimo maždaug iki NATO dydžio – tada galima būtų kalbėti apie tolimesnį nusiginklavimą. Prieš pusę metų Gorbačiovas, atrodo, su ta idėja sutiko ir pradėjo kalbėti apie vienpusišką sovietų armijos sumažinimą.

Puolimo kare didelė rolė atitenka tankams ir šarvuotiems. Varšuvos paktas turi jų beveik dvigubai daugiau. Žinoma, tankas tankui nelygu, dėl to Gorbačioviui buvo lengva sutikti, kad abi pusės turėtų po 20,000 tankų ir 28,000 šarvuotųjų. Bushas pažadėjo kalbėtis ir apie sumažinimą aviacijos, kuri NATO pusėje yra stipresnė.

Didesnį galvosūkį NATO viršūnių konferencijoje sudarė trumpos distancijos atominės raketos. Amerikiečiai turi Vokietijoje 88 jų leidyklas (launcher), sovietai – apie 1,400. Tokia persvara privertė amerikiečius savo raketą tobulinti, tuo tarpu sovietai pasiūlė eiti prie jų panaikinimo. Vokiečiams tai labai patiko, nes susirėmimo atveju tos raketos sprogtų vienos ar kitos Vokietijos teritorijoje. Sovietai siūlė tuojau dėl to pradėti derybas.

Amerikiečiai, remiami britų ir prancūzų aiškino, kad jie negali to ginklo atsisakyti, nes jis yra svarbiausias sovietų atbaidymo nuo puolimo veiksnys, todėl pirmiausiai reiktų sutarti dėl visų konvencionalinių ginklų. Briuselio konferencijoje buvo sutarta dėl raketų kalbėtis tik sutarus dėl kitų ginklų ir karių sumažinimo ir, britams reikalaujant, iš principo neatsisakyti nuo atominų ginklų. Kad patenkinus vokiečius, amerikiečiai pažadėjo iki 1992 m. ne kelti klausimo savo trumpos distancijos raketų pakeitimo geresnėmis.

Teniso pavyzdžiu kalbant, Bushas 'grąžino sviedinį' į sovietų lauką. Gorbačiovo atsakymas buvo karinio biudžeto paskelbimas pirmą kartą Sovietijos istorijoje. Jis siekia 128 milijonus dolerių (amerikiečių – netoli 300 milijonų). Tuo būdu sovietų išlaidos karo reikalams siekia 15% jų biudžeto, amerikiečių – beveik 7%. Žinoma, pinigais sunku sulyginti, nes Sovietijoje yra karinė prievolė, jų karių gyvenimo lygis yra daug žemesnis už amerikiečių ir panašiai. Gorbačiovas norėtų savo karo biudžetą kitais metais sumažinti 15 milijonų dolerių. Savaime aišku,

kad jis tuo pačiu sukels spaudimą JAV ir Europos valstybėms sumažinti ir jų karo biudžetus. Žinia, visai be išlaidų gynybai negali apsieiti. Net tokie šveicarai, kuriems niekas negrąšo, tam išleidžia 2.4% visų savo pajamų, o Švedija 3.6%.

Reikia atsiminti, kad susitarimai dėl apginklavimo apribojimo iki šiol nebuvo sėkmingi. Hitlerio Vokietija užpuolė visus savo kaimynus turėdama mažesnę kariuomenę! Be to lengviau susitarti dėl ginklų, kurių reikšmė smarkiai sumažėjo, kaip dėl did. karo laivų prieš II-jį Pasaulinį karą. Didesnį reikšmę turi pasitikėjimo kaimynų klausimas ir įsitikinimas, kad karas neapsimoka, kad jo laimėjimas atneš tik didesnę vargą. Toks įsitikinimas šandien vyrauja visame pasaulyje.

Baigdamas savo trumpą, bet sėkmingą viešnagę Europoje, prezidentas Bush pareiškė Vokietijoje, kad šaltasis karas kilo dėl Europos padalinimo. Jam pabaigti reikia Europos suvienijimo. Gerą pradžią padarytų Berlyno sienos nugriovimas. Tuo tarpu Gorbačiovas savo Kongreso sesijoje – užtrukusioje daug ilgiau negu buvo numatyta, – pasiūlė rudenio pabaigai nukelti pavasariui. Partija bijanti, kad ji juose pralaimės.

ĮSTEIGTA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS SAJUNGA

Viktoras Petkus ir Antanas Terleckas telefonu pranešė VLIKo pirmininkui dr. K. Bobeliui, kad gegužės 25 d. Vilniuje įvyko pagrindinių neformalių, vyriausybės formaliai nepripažintų, lietuviškų organizacijų susirinkimas, kuris įsteigė Lietuvos Nepriklausomybės Sąjungą – LNS Sąjūdį, kuris yra vyriausybės pripažinta organizacija, tame susirinkime nedalyvavo. Netrukus LNS paskelbs susirinkime pauostą deklaraciją. Pagrindinis LNS tikslas yra pilnas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas.

LNS ruošia mitingą paminėti 49-tąsias okupacijos metines ir okupacijos pasėkas. Minėjimas įvyks birželio 11d., 4 val. Kalnų Parke, Vilniuje.

Train for careers in

•AIRLINES

•CRUISE LINES

•TRAVEL AGENCIES

HOME STUDY/RES. TRAINING

•FINANCIAL AID AVAIL.

•JOB PLACEMENT ASSIST.

1-800-327-7728

A.C.T. TRAVEL SCHOOL

Nett Hdqtrs, 4669 N. Fed. Hwy.

Pompano Bch. FL

Nuomonės ir pastabos

Kas išgirs Lietuvos tautininkų balsą?

"Dirva" 1989 m. balandžio 27 d. pranešė, kad pavergtoje Lietuvoje atsikūrė tautininkai, užleisdama jų viešam kreipiniui "Brangūs tautiečiai" ir programos projektui savo vedamojo skiltis.

Kaip matyti iš to kreipinio, jie geidauja išsivijos tautininkų pasipirties, bendradarbiavimo. Pridurmu kreipinio skelbiama jų programos projektas byloja, kad jie tikrai yra reikalingi ypač intelektualinės pasipirties, nes jų ir programos projektas neatrodo savitas, tautininkų istorinei tradicijai būdingas kūrinys, bet daugiau paties gyvenamojo meto diktuojamas Lietuvos persitarkymo sąjūdžio uždavinių sekiny. Nesimato jame nei tautininkų idėjų šaknų, nei jos kilmės istorinių priežasčių, nei jokio ryšio su viltininkais, pažangiečiais, bet dominuoja, kaip ir Persitarkymo sąjūdžio programoje, daugiausiai tik dabarties problemos, rūpimos apskritai kiekvienam pavergtos Lietuvos gyventojui, ypač lietuviui, kaip asmens laisvės, demokratinis valdymas, mažumų teisės, demografinė kaita, sava kalba, karinė prievola, atominė ir cheminė ginkluotė, ūkinis savarankiškumas, gamtosauga ir kt.

Tačiau nutylinas Lietuvos valstybinis statusas, nieko tiesiogiai ir kiek aiškiau nepasakoma apie jos ryšį su Sovietų Sąjunga. Betgi iš kitų programos punktų (imigracijos į Lietuvą iš Sovietų Sąjungos respublikų, Lietuvos jaunimo karinės prievolės atlikimo Lietuvoje ar Pabaltijyje, lietuvių kalbos įtvirtinimo mokslo bei kultūros ir buitinio aptarnavimo įstaigose) galima spręsti, kad bent jau dešimtmečiui (o kas po to?) numatoma pasilikti Sovietų Sąjungos valstybinėje sąrangoje (panašiai, kaip ir Lietuvos persitarkymo programoje). Gi Persitarkymo sąjūdis savo uždavinius ir Lietuvos ryšį su Sovietų Sąjunga aptaria šitaip: "Sąjūdis yra saviėmismis pilietinis judėjimas, kuris remia ir gilina Tarybų Sąjungos Komunistų partijos vadovybės pradėtų socialistinės visuomenės pertvarkymą demokratijos ir humaniškais pagrindais" (Lietuvos persitarkymo sąjūdžio bendrosios programos 1 str.); "LTSR statusas Tarybų Sąjungoje turi būti apibrėžtas lenininiais federacijos principais, respublikų lygiateisiškumu" (tos pat programos 2 str.).

Neabejotina, kad daug pertvarkininkų ryžtasi peržengti šiuos formalius parametrus ir eiti laisvėjimo keliu ligi Lietuvos nepriklausomybės. Tačiau šis kelias, nors ir ne beviltiškas, bet su giliom paskliundomis, nes Lietuvos "suverenumas" vistiek tebėra Sovietų Sąjungos saujoje.

Šitokioms Lietuvos politinėmis sąlygomis ir bendradarbiavimas (ypač jo būdų pasirinkimas) tarp laisvųjų ir pavergtųjų tautininkų reikalauja didžios apdairios ir išminties. Todėl ir kyla klausimas: kas nustatys tokius bendradarbiavimo būdus, kurie padėtų Lietuvos tautininkams jų bendrame žygyje su kitomis pavergtos Lietuvos

organizacijomis į jos valstybinę nepriklausomybę, bet nestingrintų Lietuvos okupacijos įtvirtinimo. Čia galėtų būti du atvejai: palikti bendradarbiavimo būdą Dievo valiai arba nusmaigstyti vienodesnio bendravimo gaires. Pirmasis nieko nedarymo atvejis vis dėlto sietųsi su pavojumi, kad ne kiekvieno individo pasirinktos priemonės mums Lietuvos laisvėjimą, kartais galės ir kliudyti. Antrasis atvejis, žinoma, galėtų ir sumažinti tokių pavojų, jei išsivijoje būtų visuose kraštuose gyvenantiems tautininkams atstovaujanti autoritetinga organizacija. Deja, šiuo metu tokios organizacijos nėra.

Išorės lemiama reikšmė...

(Atkelta iš 1 psl.)

kad pasistatyti laivyną, – sudaro sąlygas pasauli užvaldančios imperijos atsiradimui. Tatai gali įvykti, jei Vokietija sudarys sąjungą su Rusija".

Giliai tuomi įsitikinę diplomatai tematė anais 1918 metais tikrai vieną būdą amžinai taikai užtikrinti: sukurti juostą nepriklausomų valstybių, kurios visam laikui atskirs Vokietiją nuo Rusijos ir tuomi užtikrins pasauliui taiką.

Čia dargi puikiai sutapo vakarietiško diplomatų galvosena su rytų ir centro Europos tautiniu atgimimu. Tą teoriniai reikalingą rusų nuo vokiečių atskyrimą, kurį Versalio strategai patarinėjo praveisti 'amžinos taikos' labui, rytų Europos tautos jau be jokių ceremonijų ginklu rankoje stengėsi pačios sau užtikrinti. Greta visiems žinomų tokių negirdėti vienetai kaip estai, latviai ar lietuviai. Tačiau tų nelauktų valstybių įkūrimas tegalėjo padidinti izoliacijos ruožą ir neatsirado jam tikrai rimto pasipriešinimo. Beliko tikrai pasidžiaugti, kad kare išsisėmusių jėgų sąjungininkams neteks panaudoti tolimesniame rytų Europos 'tobulinimui' ir

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos įstatai jos veiklą apriboja Jungtinių Amerikos Valstybių teritorija. Todėl Amerikos lietuvių tautinės sąjungos 1959 m. sukaustytinis dešimtmečio seimas nutarė, kad lietuvių tautinė srovė bendrąją savo politinę veiklą, išėinančią už vieno krašto ribų, ir toliau vykdyti Lietuvių Tautinio sąjūdžio vardu.

Kaip skelbia "Dirva" Nr 19 (1989 m. gegužės 11 d.), Amerikos lietuvių tautinės sąjungos valdyba – matyt, gerai žinodama Lietuvių tautinio sąjūdžio neveiklumą, – bando sužadinti bent Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių tautininkų domesį Lietuvoje atsikuriančia tautininkija. Tai sveikintinos pastangos.

Bronius Nemickas.

palaiminti taip laiku ir protinai atsiradusias centro ir rytų Europos – jų tarpe ir Pabaltijo – nepriklausomas valstybes.

Basanavičiaus ir Lietuvos Nepriklausomybės akto signatarų politinė orientacija, savanorių didvyriškumas ir vėlyvesni lietuvių diplomatų ėjimai tarptautiniuose forumuose igyvendino Lietuvos nepriklausomybę, tačiau nemažiau svarbi tuomet buvo tarptautinė teoretinė galvosena, kad tokių valstybių atsiradimas esąs vakarams naudingas reiškinys.

PO ANTROJO PASAULINIO KARO

Kitokie tarptautiniai vėjai pūtė nugalėtojų tarpe Antrojo Pasaulinio karo gale. Lygiai kaip 1918-tais metais pranašas buvo anglas Mackinderis, taip 1944 m. pranašų tarpe buvo eilė amerikiečių 'žinovų', kurie įrodinėjo, kad antai, du karai prasidėjo toje nelemtoje netvirtų, nepastovių mažų valstybių zonoje, kuri paikai buvo sukurta tarp Vokietijos ir Rusijos, ir pati nebuvo pajėgi save apginti nuo plėšrių kaimynų. Suprask: minėtos valstybės visada prašys vakarų pasaulio paramos konflikto atvejui ir iš jų amžinai kils grėsmė va-

1989 M. KELIONĖS Į LIETUVĄ

BIRŽELIS

LIETUVA, RUSIJA, ŠVEDIJA IR SUOMIJA — 18 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Stokholme, 1 Helsinkyje. Kelionė laivų Baltijos jūra naktį iš Stokholmo į Helsinkį.
Kelionė Nr. 627 birželio 27-liepos 13 **\$2,949** iš Bostono ir Niujorko **\$3,132** iš Čikagos

LIEPA

LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Zūriche.
Kelionė Nr. 713 liepos 13-27 **\$2,269** iš Bostono ir Niujorko **\$2,452** iš Čikagos

LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 5 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 717 liepos 17-31 **\$2,459** iš Bostono ir Niujorko **\$2,642** iš Čikagos

RUGPJŪTIS

LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Zūriche
Kelionė nr. 803 rugpjūčio 3-17 **\$2,299** iš Bostono ir Niujorko **\$2,482** iš Čikagos

LIETUVA, AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.
Kelionė Nr. 810 rugpjūčio 10-24 **\$2,399** iš Bostono ir Niujorko **\$2,582** iš Čikagos

LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.
Kelionė nr. 814 rugpjūčio 14-28 **\$2,459** iš Bostono ir Niujorko **\$2,642** iš Čikagos

RUGSĖJIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 914 rugsėjo 14-27 **\$2,209** iš Bostono ir Niujorko **\$2,392** iš Čikagos

LIETUVA — 10 d.: 7 dienos Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje.
Kelionė Nr. 944 rugsėjo 14-23 **\$1,799** iš Bostono ir Niujorko **\$1,982** iš Čikagos

SPALIS

LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Vienoje.
Kelionė Nr. 105 spalio 5-19 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko **\$2,342** iš Čikagos

LAPKRITIS

LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 102 lapkričio 2-15 **\$1,699** iš Bostono ir Niujorko **\$1,882** iš Čikagos

GRUODIS

LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje, 2 Briuselyje
Kelionė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11 **\$1,599** iš Bostono ir Niujorko **\$1,782** iš Čikagos

BALTIC TOURS & ORBIS PARODO VISĄ LIETUVOS IR LENKIJOS GROŽĮ

16 d. kelionė: 6 d. Lietuvoje
 7 naktys Vilniuje, 4 Varšuvoje, 2 Krokuvoje, 1 Zūriche.
Kelionė Nr. 616 birželio 16-liepos 1 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko **\$2,342** iš Čikagos
Kelionė Nr. 714 liepos 14-29 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko **\$2,342** iš Čikagos
Kelionė Nr. 811 rugpjūčio 25-rugsėjo 9 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko **\$2,342** iš Čikagos

Ekskursijos į Palangą ir Klaipėdą su pernakvojimu kiekvienai grupei!

Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimiesiems dokumentus viešnagei pas jus. Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradėdame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminaiciams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:

BALTIC TOURS

77 Oak St., Suite 4

Newtown, MA 02164

Tel.: (617) 965-8080

karų pasauli įvelti į Trečiąjį Pasaulinį karą.

Esminėje to meto knygoje "Compass of the World" išleistoje 1944 metais New Yorke, geopolitikas Richard Hartshorne vienu sakiniu išreiškė tuometinių Baltųjų Rūmų patarėjų nuomonę: "...rytų Europos tautos būtų aklos, jei jos vėl patikėtų savo apsaugą daugybei mažų nepriklausomų valstybių, turinčių tikrai toli esančių galybių paramą". Tos "toli esančios galybės", savaime aišku, buvo Anglija ir JAV, jokiū būdu nenorinčios stoti dar kartą į jiems tolimos rytų Europos karą. Išvadoje, norint užtikrinti amžiną taiką, reikia panaikinti mažų valstybių ruožą rytų Europoje. Jaltos

konferencijoje Roosevelto ir Churchillio pagrindinis noras buvo kaip nors įgyvendinti politinį pastovumą tame daugybės etninių skirtingų vienetų ir politinių vaidų židiny, kuriame prasidėjo du pasauliniai karai, anglams ir amerikiečiams tiek gyvybių kainavę. Kai Jaltoje Stalinas pažadėjo išlaikyti taiką tame nelemtame ruože, beliko jam padėkoti už paslaugą. Lietuvai ta Stalino 'paslauga' bemažė kainavo 400,000 Sibiro kankinių ir 30,000 žuvusių miško brolių. Bet Rooseveltas grįžo iš Jaltos į Vašingtoną šventai įsitikinęs, kad Stalino dėka jis garantavo pasauliui amžiną taiką ir atliko labai gerą darbą.

(Bus daugiau)

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAUREATAMS ĮTEIKTOS PREMIJOS

Jau devintą kartą JAV Lietuvių Bendruomenė išskiria ir apdovanoja žymenimis ir pinigineis aukomis mūsų, lietuvių, mokslo, rašto žmones, kaip ir įvairiuose menuose besireiškiančius. 1988 metų premijoms buvo išskirti laureatai: mokslo premijai – dr. Algirdas Julius Greimas ir dr. Petras Jonikas; muzikos – Andrius Kuprevičius; teatro – Los Angeles dramos sambūris; žurnalisto – Vytautas Meškauskas; dailės – Zita Sodeikienė ir radijo – Juozas Stempužis. Mokslo premijų mecenatas – JAV LB krašto valdyba, visų kitų premijų – Lietuvių Fondas. Laureatų išskyrimą vykdo LB kultūros taryba.

Gegužės 20 dieną Chicagoje, Jaunime centro didžiojoje salėje, įvyko laureatų pagerbimas, bei žymenų ir premijų įteikimas. Meninę dalį atliko Dariaus Polikaičio muzikinis ansamblis ir Los Angeles Dramos Sambūris.

Salė buvo pilnutėlė gražios publikos, kad nebeliko net vietos stalui, kur būtų galima įsigyti premijuotą knygą.

Pati žymenų ir premijų įteikimo eiga, matyt, šios šventės rengimo komiteto svarstyta ir sudaryta, buvo publikos dėmesingai sekama. Tarčiau, premijų įteikimas pareikalavo per daug laiko ir skubos ... Ar nereikėtų ateityje, sakysim, kiekvieno laureato supažindinimą atlikti renginio programos puslapiuose ir, jau publikos 'pažįstamą', tik dekoruoti ir apdovanoti? ...

Visą premijavimo, premijuojamų kūrėjų išskyrimą ant savo pečių išnešė LB kultūros taryba, pirmininkauja-

ma Dalios Kučėnienės: Nijolė Martinaitytė (ir įteikimo pravedėja), Emilijus Holenderis, Edvardas Tuskenis, Petras Aleksa, Stasys Balzekas ir Magdalena Stankūnienė. Pagarba Kultūros tarybos talkininkams, paskirų sričių lau-

reatus išskyrusiems.

Minėtinas ir rengėjų sąstata: Birutė Jasaitienė, Matilda Marcinkienė, Halina Moliejienė, Vida Momkutė, Irena Polikaitienė, Živilė Šilgalienė.

M. Valiukėnas

BOSTONO VYRŲ SEKSTETAS VĖL ATJAUNINO PUBLIKĄ

Kalbėdami apie išeivijos kultūrinę veiklą, o ypač apie laimėjimus, esame įpratę net pasididžiuojamai vartoti įvardį – m e s . Atseit, mes geriausiai suvaidinome, mes išpūdingiausiai sudainavome, mes labiausiai užimponavome kitataučius. Taigi tarsi tai būtume padarę visi, ar dauguma, o iš tiesų – visa tai kartais tėra tikrai nedidelės grupelės entuziastų ar net ir vieno žmogaus nuopelnas.

Pavyzdžiui, kol Brocktone buvo gyvas vienas kompozitorius ir dirigentas Julius Gaidelis, dainavo ir gastroliavo 'visų' gausus choras, o jam vienam mirus, toji kultūrinė veikla tuoj pat gerokai praskydo, ir liko tik jo suorganizuotas Bostono vyrų sekstetas, kuris taip pat jau buvo be nutilstas. Laimė, kad – atsiradus vėl vienai naujai ir talentingai šio vienetui vadovei Daivai Matulionytei-de Sa Pereira, – šie Gaidelio pomirtinio palikimo dainininkai ir vėl atgijo publikos pasigėrėjimui, net su naujesne programa, ir š.m. gegužės 7 d. Bostono koncertu pratęsė savo gyvavimą net iki 35 metų sukak ties.

Žinoma, gal tokio seksteto veikla ir ne visų būtų lygiai vertinama, nes Beethovenui ar Bachui gal ir nepriimtina būtų mūsų liaudies muzika ar pramoginės dai-

nos. Na, o kitiems, dar neperorientavusiems vadinamojoje "atgimimo dvasioje", galėjo užkliūti už ausies grybelio ir ok. Lietuvos kompozitorių harmonizuotos ar tenykščių poetų tekstams sukurtos kai kurios kiek pramoginės dainos. Bet tai nesvarbu. Persveriamai jaunosios kartos klausytojų masė seksteto programą priėmė triukšmingais aplodismentais, prašydama kai kuriuos numerius net pakartoti, nes ji atliepė ir auditorijos jauna patriotinė bei pramoginė nuotaiką, nors ir neatitinkančia baudžiavos laikų devizui – "Lietuvis visada turi būti rimtas". Be to, net ir iš skrupulingiausiai atrinktos Amerikoje gyvenančių dainininkų grupės negalima reikauti, kad tai būtų tikrai vienu šaliapinių, Kiprų Petrauskų ar dar Stasių Barų vokalinis ansamblis. Juk tokio turėtų būti nėra nė danguje.

Kiekvienas mūsų meninis renginys galimybių ribose turi savo atitinkamą svorį ir poveikį, kurio negalima nuiegti. Štai dar neseniai gėrėjomės "Ratilio" folklorinio ansamblio gastrolėmis. Juk tai irgi tebuvo savotiška pramoga ir ne šermeninis susikaupimas, o daugeliui net ir kieto būdo žiūrovų išspaudė nuosirdžia praeities prisiminimų ašarą. Ar tai nereikšminga? Ir, regis, kol kas joks kritikas nepasiūlė išmesti į šiukšlyną

Vilties draugijos valdybos pirm. inž. Vaclovas Mažeika, laureatui Vytautui Meškauskui negalėjus atvykti į premijų šventę, jo paprašytas, priima premiją ir medalį iš Lietuvių Fondo tarybos pirm. Staso Baro. Šalia stovi Kultūros tarybos pirm. D. Kučėnienė. V.A. Račkausko nuotr.

Ramona Liaukutė-Budrienė

Juri Doctor Cum Laude

Dailininko Gedimino ir Rūtos Liaukų, West Hartford Conn. dukrelė Ramona baigė 1985 m. University Of Connecticut su Bachelor Of Arts Cum Laude laipsniu iš literatūros. Tais pat metais Ramona išteikėjo už inžinieriaus Audriaus Budrio ir vėl pradėjo studijuoti teisės mokslus.

Dabar, 1988 m. gegužės 26 d., New England School Of Law, Boston, Mass., suteikė Ramonai Liaukutei-Budrienei Juri Doctor Cum Laude laipsnį ir universiteto baigimo diplomą.

Ramona ir Audrius Budriai gyvena Kalifornijoje ir

ten Ramona pradės dirbti advokatės profesijoje.

Taip pat ir jaunesnioji Liaukų dukrelė Vida baigė Central Connecticut State University su Bachelor Of Science laipsniu iš finansų mokslo. Vida Liaukutė pradėjo dirbti Pacific Stock Exchange, San Francisco, Ca.

Ramona ir Vida yra skautės, Abi yra lietuvių tautinių šokių "Berželio" ansamblio šokėjos ir priklauso Lietuvių Jaunimo Sąjungai.

Abiejų dukrelių universiteto baigimo proga, jų tėveliai, Gediminas ir Rūta Liaukai, suruošė šaunų balių naujai pastatytoje viloje prie Atlanto, Cahrlestown Beach, RI kuriame dalyvavo giminės, kvietieji svečiai ir gausus būrys dabar universitetą baigusių Ramonos ir Vidos klasės draugų.

RN'S

7-3 SHIFT

REHAB EXPERIENCE PREFERRED
CONTACT

LORRAINE CALLAHAN

201-736-2000

GROTTA REHAB
CENTER

20 SUMMITT ST.

WEST ORANGE, N. J. 07052

Equal Opportunity Employer M/F
(19-22)

TOOLMAKERS

A fully qualified toolmaker is needed to produce complex dies, jigs and fixtures from samples, sketches or drawings. Ability to perform his/her own layout and development work, the ability to use precision measuring devices is required.

Our company offers a friendly atmosphere with a competitive compensation and benefits program. Those who are interested should send resume with salary history to

WHELOCK INC.
Attention: Human Resources
273 Branchport Ave.
Long Branch, NJ 07740

Equal opportunity employer m/f

(20-26)

Neolituanų stalas premijų šventėje ...

V.A. Račkausko nuotr.

A.A. Dipl. inž. Paulių Varį-Varekojų atsisveikinant

Zigmas Raulinaitis

Šių metų sausio 21 dieną, Santa Monikoje, Kalifornijoje, sustojo plakusi inž. Pauliaus Vario-Varekojo širdis.

Paulius gimė 1899 m. birželio 2 d. Mažuliškio vienkiemyje, Panemunės valsč., Rokiškio apskr., stambesnio ūkininko šešių vaikų šeimoje. Prieš pat Pirmąjį Pasaulinį karą jis baigė pradžios mokyklą (tada rusų kalba) ir stipriai įsijungė į ūkio darbus, nes jo trys vyresni broliai buvo pašaukti karinėn tarnybon.

Nors ir žemės ūkio darbus dirbdamas, poilsį praleisdavo prie knygų ir pats mokėsi spręsti aritmetikos uždavinius. Todėl kai karui pasibaigus jo broliai sugrįžo, jis tyliai, net kaimynam nieko nepasakęs, išvyko į Rokiškį ir, vos tik pusmetį privačiai pasiruošęs, įstojo į gimnazijos IV-ją klasę.

Jau subrendusių metų sėdusiam į gimnazijos suolą Pauliui buvo labai sunku prisitaikyti. Jam net atrodė, kad padarė klaidą nepaklausęs tėvo, kuris sakęs jam, kad tokios suaugusio amžiaus sulaukus negalima pradėti mokytis. Tačiau praėjus metams apsirato, įsijungė į gimnazistų organizacijas ir šaučius, ir pradėjo duoti pamokas kitiems, taip užsidirbdamas pinigų, kad galėtų apmokėti mokslą gimnazijoje.

Baigęs keturias klases jis buvo pašauktas karinėn tarnybon, tačiau, dėl rodomojo piršto sužalojimo, karinės komisijos buvo atleistas nuo karinės tarnybos. Grįžęs į Rokiškį tęsė mokslą, bet kadangi Rokiškyje VII ir VIII kalsių nebuvo, Pauliui reikėjo keltis į Biržus ir ten 1924 m. baigti gimnazijos kursą. Tuo jis jau tada įrodė savo nepaprastą darbštumą, sugebėjimus ir užsispyrimą siekiant užsibrėžto tikslo.

Besimokant gimnazijoje iškilo jo sugebėjimai vaidinti scenoje. Rokiškio ir Biržų gimnazijose jam teko suvaidinti apie 20 vaidmenų-rolių ir publika buvo atkreipusi dėmesį ypač į jo vaidybą.

Jam teko gyvai dalyvauti ir moksleivių organizacijose. Nors tuo metu stipriai reikėsi ateitininkai, jiems tada vadovavo Antanas Trimakas, o aušrininkuose pirmavo jo pusbroliai – Vladas (ne muzikas) ir Kazys Jakubėnai, – Paulius suvaidino lemiamą vaidmenį steigiant nepartinę moksleivių kuopelę.

Mažuliškių ūkis Paulių pinigais negalėjo remti. Nežiūrint to, šiaip taip susiradęs pinigų kelionei, Paulius išvyko į Kauną ir įstojo į Lietuvos Universiteto Technikos fakultetą. Ieškodamas Kaune darbo, turėdamas kapeliono rekomendaciją, jis gavo ištaigos vedėjo darbą Šviesos spaustuvėje. Ten jam sekėsi. Spaustuvės darbai plėtėsi ir prelatas Jaktas net pavedė Pauliui techniškai redaguoti juokų laikraštį "Gamys".

Po trijų metų studijų, palankių sąlygų dėka, jis išvyko į Vieną, Austrijoje, valdžios stipendininku. Ten 1935 metais jis baigė aukštąjį kultūrtechni-

kos-hidrotechnikos mokslą inžinieriaus laipsniu.

Studijuodamas jis buvo labai aktyviai įsijungęs į studentų organizacinę veiklą ir apie tris metus jis buvo Lietuvių Studentų Draugijos Vienoje pirminku. Tuo metu Vienoje kūrėsi pirmasis Lietuvos konsulas ir lietuviams studentams teko labai svarbus reprezentacinis vaidmuo. Teko ruošti ir Vasario 16 d. minėjimus žymiose Vienos miesto salėse, sukviečiant gerą skaičių garbingų svečių – universiteto profesorių ir aukštųjų valdininkų. Studijų eigoje Pauliui teko dalyvauti mokslinėse kelionėse (Studien Reisen) – į Balkanų kraštus, Turkiją, o vėliau buvo nuvykęs Italijon ir Prancūzijon.

Būnant Vienoje jis susipažino ir pamilo atvykusią ten studijuoti Kunigundą Stanaitytę, pagrindinę įpėdinę 1927 m. mirusio jos motinos brolio, inž. Tomo Naruševičiaus-Noro, Lietuvos igalioto ministerio Londonė, vėliau Susisiekimo ministerio ir prieš mirtį Klaipėdos Uosto Direktorijos pirminko. Ją taip pat tėviškai globojo jos tėvo brolis, inž. Pranas Stanaitis, tuometinis Susisiekimo ministerijos vyr. inspektorius, vėliau Lietuvos Paštų Valdybos direktorius. Jų vestuvės įvyko 1931 metais Lietuvoje, atostogų metu.

Užbaigęs mokslus Vienoje, Paulius Varis pasirinko ypatingą kelią grįžti Lietuvon. Mat, pakeliui jis norėjo aplankyti savo motinos brolių kun. dekaną P. Šepetį, kurio parapija buvo Turgeliuose, lenkų okupuoto Vilniaus apygardoje. Kelionei jis gavo tranzito vizą su teise pasilikti Lenkijos teritorijoje tik tris dienas. Tačiau, nuvykęs pas dėdę, kunigas dekanas užtikrino jį, kad galės likti pas jį il-

giau. Pasirodo, kad toje parapijoje gyveno generolas Želigovskis, kuris turėjo didelę įtaką Vilniaus miesto valdyboje ir buvo labai palankus dekanui Šepetčiui.

Taip aplinkybėms susiklosčius, Paulius pasiliko pas dėdę, turėdamas progą stebėti asmenybę lenkų generolo, kuris Lietuvos visuomenėje buvo gerai žinomas ir be pagarbos minuojamas. Sekančios dienos popietyje, gyvenusi pas dėdę kunigą pusseserė pasiūlė pasivaikščiojant aplankyti Želigovskį jo folvarke, kurį jam Lenkijos vyriausybė buvo davusi už jo kariškus "žygdarbius", būtent, už Vilniaus prijungimą prie Lenkijos. Apie tą apsilankymą Paulius taip pasakojo:

"Generolas mudu sutiko labai mandagiai ir korektiškai. Žinodamas kokios tautybės ir pilietybės yra jo svečias, jis tuoj pasisakė, kad ir jis esąs lietuvis. Tačiau, keliais žodžiais paminėjęs Lietuvą ir Lenkiją, jis nukreipė pokalbį apie sodininkavimą ir gėlynus. Mūsų apsilankymas tą dieną buvo trumpas. Sekanti diena buvo sekmadienis ir, kaip paprastai, klebonijon apsilankė keliolika asmenų. Jų tarpe buvo ir gen. Želigovskis su savo sūnumi, apie 30 metų amžiaus, aviacijos kapitonu.

Nežinau kas būdavo kalbama ir aptariama dažnuose subvimuose klebonijoje, tačiau šiuo kartu generolas ir aš praleidome visą pobūvį besiginčydamie apie Lietuvos ir Lenkijos santykius. Želigovskis vis pabrėždavo, kad jis yra lietuvis ir, kad jis didžiuojasi Lietuvos istorine praeitimi. Pagal jo išvedžiojimus, jo vadovautas žygis į Vilnių buvo savųjų žygis namo, tikslu atkurti didelę Lietuvą. Jo tarimu: "Aš du kartu telegrama kreipiau-

A.A. inž. Paulius Varis-Varekojus

si į prezidentą A. Smetoną, kad bendrai susitarus reikia skubiai veikti, nes Europa nukraujavusi guli bejėgė".

Pagal Želigovskio filosofiją, valstybei sukurti yra būtini trys elementai: teritorija, žmonės ir valstybinė dvasia. Šio pastarojo elemento "Kauno Lietuva" (jo definicija) pilnai nesupratusi. Juk Vytautas Didysis, Lietuvos kunigaikštis, lietuvių kalbos oficialiai nevariojo, o lenkų kalba Lietuvoje nebuvo slopinama. Tai tokia valstybine dvasia gen. Želigovskis norėjęs vadovautis, bet Kaunas jo nesupratęs. Tuos Želigovskio žodžius negalėjau praleisti tylo mis. Tuojau jam replikavau, kad tautos dvasines problemas turi spręsti tautos atstovai, bet ne pavieniai asmenys, neturin-

tieji jokių įgaliojimų. Jokių būdu dvasinę vienybę negalima su kurti ginkluotų kareivių ir patrankų pagalba. Pagaliau, jeigu generolas taip demonstratyviai laiko save lietuviu, tai kaip jis pateisintų išrinktųjų Vilniaus krašto atstovų nugabenimą į Varšuvą, kur jie turėtų paskelbti prisijungimą prie Lenkijos. Tokį gi elgesį galima būtų pavadinti tik slykščiu spjovimu į garbingą Lietuvos praeitį. Tokiais ainiiais Did. Kunigaikštis Vytautas negalėtų didžiuotis. Tačiau tada generolas ėmė aiškintis, kad tokia buvusi to meto dvasia ir jo elgesys istoriniu požiūriu yra pateisinamas. Į klausimą, ar ir dabar jis tebegalvoja apie didelės ir galingos Lietuvos sukūrimą,

(Nukelta į 7 psl.)

AMŽINO ĮŠALO ŽEMĖJE (2)

ANTANAS ABROMAITIS

UŽPOLIARĖS "AMERIKOS"

Jau buvo badas.

Pirmoji bado auka – mirė Bernatavičių mergaitė, kurią laidėjo, pamenu, tėvelio padarytame karstelyje. Laidojo visi lietuviai, eidami giedojo „Marija Marija“.

Prasidėjo vėjuota šalta žiema, gyvenome drėgnuose pusrūsiuose, po kelias šeimas viename kambaryje. Mes, vaikai, į lauką neišeidavome, nes nebuvo drabužių.

Tėveliui kalvėje kertant įkaitintą geležį, atskilo metalo gabalėlis ir išdegino dešinę akį. Tėvelis prarado pusę regėjimo. Jokios medicinos pagalbos niekas nesuteikė, nes kolūkio felčeris turėjo tik kalio permanganato. Vaziuoti gydytis kur toliau neleido. Po mėnesio tėvelis pradėjo dirbti fermoje, traukė iš šulinio vandenį.

Atėjo 1942 metų pavasaris. Sušaukė ištremtuosius ir pranešė, kad duos daržams žemės. Kiek buvo džiaugsmo! Mamytė prisipirko sėklų, sodinom bulves, agurkus ir vis džiaugėmės, kad ateinančią žiemą nebadausim. Eidavom su mamyte ravėti gražiai sudygusių pupelių, kaupti bulvių. Aš jau pradėjau eiti 11-us metus.

Vieną dieną pravažiavo daug vežimų. Pareigūnai, išsitraukę naganus, visiems liepė lipti į vežimus. Kolūkyje liko Kupčiūnas, siuvėjas iš Alytaus, milicininko Valinčiaus šeima. Liko ir mūsų gražiai išravėti bei prižiūrėti daržai.

Atvežė mus į tą pačią Bijsko geležinkelio stotį, sulai-pino į tokius pačius vagonus, tik vagonų langai jau buvo be grotų.

Vežė ilgai, pravažiavom Krasnojarską, Baikalą. Sustojome Čeremchovo miestelyje ant Angaros upės kranto. Visą kelią lydėjo kariškiai. Gal savaitę išbuvo prie

upės po atviru dangumi. Po to baržomis Angaros upe priplaukėme Zajarską.

Iš Zajarsko sunkvežimiais per taigą važiavome tris paras – gedo mašina. Maisto jokio nedavė, kur tik sustodavome, su mamyte rinkom mėlynųjų uogas, verkė sėsutė, prašydama valgyti. Sustojome vienam kaime, kur buvo surinkta daug vietinių žmonių – ruošėsi gesinti degančią taigą. Motina verkdamą prašė, kad kas parduo-tų nors gabalėlį duonos.

Viena pagyvenusi rusė, atrišusi ryšulėlį, atidavė pusę savo duonos ir du agurkus – viską padalijo per pusę, pinigų neėmė. Aš vėliau dažnai vis pagalvodavau, kaip suradus tą moterį ir už jos gerą širdį atsidėkojus.

Pagaliau pravažiavome Ust Kyto miestelį (Lenos aukštupyje). Vėl išbuvo ant kranto gal 10 dienų. Ten buvo suvežti keli tūkstančiai lietuvių, daugiausiai moterys su vaikais. O jų vyrai buvo atskirti į lagerius.

Pagaliau priplukdė virtinę baržų, į kurių triumus su trijų aukštų narais specialiai kaliniams pervežti, mus sulaipino.

Garlaivis traukė baržas Lenos upe žemyn. Kur tik karavanas priplaukdavo arčiau kranto, matėme rudas meškas, geriančias vandenį. Upė vis plėtėsi, kartais nė krantų nesimatė.

Alkį jautėme, bet nebadavome. Baržose buvo įrengti katilai, virdavo košę, duodavo po gabaliuką duonos.

Nežinia nuo ko mus vis dar saugojo po keliolika kareivių kiekvienoje baržoje. Juk bėgti niekas nesiruošė, o ir bėgti nebuvo kur.

Ukrainai sunku pajudėti...

Ukraina yra didžiausia Sov. Sąjungos nerusiška respublika, ir jeigu joje kas reiškingsnio įvyktų, toks reiškinys negalėtų praeiti nepalietęs Rusijos. Taip pradeda gegužės 10 d. britų "The Guardian" dienraštyje išspausdintą didoką reportažą apie Ukrainą Jonathan Steele.

Jeigu, sako, be komunistų partijos kontrolės susidarytų masinis sąjūdis, tai sudarytų progą ir Rusijos miestuose, Maskvoje ir kitur, visokiems neformaliems susibūrimams sujusti. Jeigu toks sąjūdis Ukrainoje pareikautų nepriklausomybės, tai būtų ženklas, kad imperijai ateina galas. Todėl nesą ko stebėtis, kad valdžia Kijeve ir kituose miestuose rūpestingai prilaiko, kad nebūtų prasiveržimų. Dėl to ir Gorbačiovas nedrįstąs pašalinti Ukrainos komunistų vado Vladimiro Ščerbickio ir politbiure išlikusių paskutinių Brežnevo patikėtinių.

Reikalai Ukrainoje vis tiek po šiek tiek keičiasi. Kovo mėn. rinkimuose keli partiniai vadai miestuose pralaimėjo ir

partija, visuomenės spaudžiama, daro šiokių tokių nuolaidų. Černobilio nelaimės trečiosios mėnės Kijeve buvo paminėtos didžiule protesto demonstracija, kurios metu reikalauta didesnio saugumo ir kad partija atsistatydintų. 1988 m. tokios demonstracijos dalyviai buvo areštuojami, bet ne šį kartą.

Kijevo demonstracija sutraukė kelias ukrainiečių gruputes: tuos, kuriems rūpi ekologija, kalbos reikalai, nustalinimas ir suverenitetas. Kaip ir Pabaltijo sąjūdžių, ir Armenijos atvejais, pagrindinė iniciatyva buvusi žaliųjų. Jau daugiau kaip prieš metus jie susilaukė pripažinimo ir daugiausia dėl to, kad jiems vadovauja žymus rašytojas Alesis Gončaras, kuris yra oficialaus taikos komiteto pirmininku. Valdžiai buvo sunku nepripažinti jo remiamo sąjūdžio. Tiesa, kad nebūtų išjungta iš to sąjūdžio, valdžia sudarė savo komitetą jo veiklai kontroliuoti.

Valdžiai nebegalėjo jau abejingai žiūrėti ir į inteligentijos reikalavimus dėl ukrainiečių kalbos. Poetas Dmitris Pavlička 1987 m. surinko duomenis, kurie rodo, kad sostinėje ir kituose centruose tik 16 procentų mokyklų tėra ukrainietiškos. Pagal sovietinius įstatymus tėvai gali pasirinkti, kokia kalba mokykloje jų vaikai turi mokytis, bet tos tvarkos nebuvo laikomasi.

Pavlička ir kiti vavovaujantieji rašytojų sąjungos nariai nurodinėjo, kad privalo būti kreipiamas dėmesys į gyventojų tautybę, nes kitaip palaipsniui ukrainiečių kalba visiškai bus išnaukinta. Partija pakluso, ir per 18 mėnesių 200 ukrainietiškų mokyklų buvo atidaryta.

To, žinoma, maža. Tai praicitų metų lapkričio mėn. buvo leista suorganizuoti mitingą ekologijos ir tautiniams klausimams pasvarstyti. Susirinko

apie 10,000, bet spauda plačiau to įvykio nepaminėjo. Čia, sako, neatsitiko taip, kaip Pabaltijo respublikose, kai ten buvo organizuojami populiariai sąjūdžiai.

Rašytojų sąjunga paskyrė grupę asmenų, kuriems pavedė paruošti Ukrainos tautinio sąjūdžio persitvarkymui remti programą. Vasario mėn. programa buvo išspausdinta tik tada, kai pagrasinta, kad bus kreiptasi į kurį nors palankų laikraštį Maskvoje.

Susikūrė sąjūdis kalbos reikalui. Jo pirmininką poetą Pavličką valdžia paskyrė ukrainiečių kalbos reikalams tvarkyti komisijos vadovu ir jau esąs paruoštas atitinkamas įstatymas. Tačiau Pavlička sakęs reportažo autoriui: "Dar mums reikia tikrų intelektualinių pasikeitimų. Ščerbickis dar nerodo palankumo ukrainiečių kalbai. Reikalai pakankamai nepasikeis, jei partija tinkamai neparems. Jeigu čia mirs kalba, tai kartu ir socializmas. Žmoniškumas gyvena mažose tautose".

Populiariojo sąjūdžio programa panaši į Pabaltijo sąjūdžių. Į bendrą darbą kviečiami partiniai ir nepartiniai kovoti už ekonominį suverenitetą, už kalbos teises, vietinę autonomiją ir politinį pliuralizmą.

Technikinis darbuotojas Aleksandras Šeikinas sakęs, kad žmonės nori decentralizacijos. Jam didžiulį įspūdį padaręs Lietuvos sąjūdžio steigiamasis susirinkimas, kuriame jis dalyvavo. Jis dar šitaip dėstęs savo nuomonę: "Ukraina yra turtingiausia krašto dalis. Įvesk čia lazda į žemę – ir ji pradės žydėti. Tačiau mes tebesame Maskvos kontroliuojami. Penkiasdešimt penkis procentus mūsų pramonės tvarko Maskva!".

Sociologinę Ukrainos populiaraus sąjūdžio bazę Ruch sudaro: kultūrinė inteligentija, inžinieriai ir mokslininkai, kurie nori ryšių su išoriniu pasauliu;

įmonių vadovai, kurie nori mažiau priklausyti nuo centro; ir darbininkai, kurie nori nepriklausomų profesinių sąjungų ir šio kio tokios kontrolės, kaip imonės turi būti tvarkomos. Menkiausią grupę sudaro darbininkai, ir partija vis stengiasi varyti skaldomąjį darbą, skelbdama, kad Ruch yra intelektualų sąjūdis.

Ruch savo ruožtu daro tam tikrų nuolaidų partijai, pripažindamas vadovaujamą komunistų partijos vaidmenį ir ne ką teužsimindamas apie rinkos ekonomiką. Tačiau partija deda pasitangą viską daryti, kad Ruch ne išaugtų į masinį sąjūdį. Iš pradžių skelbė, kad tas sąjūdis yra antisovietinis, o dabar tvirtina, kad jis nereikalingas, nes kalbos ir ekologijos reikalus jau tvarko partija. Spaudoje vis būna laiškų, kritikuojančių Ruch sąjūdį. Partijos nariams daromas spaudimas, kad jie nesijungtų į Ruch arba išstotų iš partijos.

Tokių priekaištų susilaukia ir kiti sąjūdžiai, sakysim Pabaltijyje, kur jie yra jau gerai įsistiprinę. Tie sąjūdžiai, kaip ir Lenkijos solidarumas, iš dalies bendradarbiauja su partija, o iš dalies varžosi su ja. Juos sudaro partiniai ir nepartiniai, dėl to neišvengiama atvejų, kai neišlaikomas lojalumas. Tačiau tie sąjūdžiai mažiausiai tesirūpina savo narių disciplina, o daugiausia viešumu.

Ukrainoje tas sąjūdis dar nėra pasiekęs tokios fazės. Partija dar neleidžia jam susirinkti ir oficialiai susiorganizuoti. Ruch surinko 100,000 parašų po prašymu, reikalaujančiu, kad jis būtų įteisintas. Jo rėmėjai sako, kad palankių būtų net visas milijonas, tik jie dar nesiryžta savo parašų dėti po prašymu. Bet vis tiek norima nors Kijeve sušaukti susirinkimą, jeigu negalima kol kas tai padaryti viso krašto mastu.

Inžinierius Viktoras Linčevskis, kuris priklauso disiden-

tinei Helsinkio grupei, sako, kad net kelios priežastys trukdo Ukrainoje suorganizuoti populiarių sąjūdį. "Ukraina priklauso nuo Rusijos jau 300 metų, ne 50, kaip Pabaltijys. Čia menkas žmonių sąmoningumas. Mes taip pat neturime tokių pareigūnų, žmonių, kurie būtų pasiryžę ginti piliečių teises. Ukrainos partija yra monolitinė."

J. Seele reportažą baigia: "Sunku pasakyti, kaip čia sąjūdis vystysis ir kaip greit. Kas vis dėlto aišku – yra tai, kad pokūrio atgal nebebus".

(k.p.)

SECURITY OFFICERS NOW HIRING

Security Officers needed for full time, and part time. Positions in South Philadelphia, Northeast, Center City, and Langhorne. We offer top wages. Vacation, holidays, bonuses and hospitalization. Apply in person. Only to: DELAWARE VALLEY PATROL, 8040 Roosevelt Blvd., Room 114, Philadelphia, Pennsylvania 215-332-4495 (19-23)

CHIEF DRAFTSMEN

Structural Steel, minimum 10 years experience working for structural steel fabricator or structural steel job shop. Benefits: 2 weeks vacation, paid major medical, sick time, earn time, profit sharing, salary \$40,000 plus. Send resume or call John Denton STEELTECH, 105 Old Windsor Rd., Bloomfield, CT 06002 203-242-7769 (18-22)

SECURITY OFFICERS

Requires state certification, Act 235 or security experience with eligibility for certification. Must be physically able to patrol campus on foot for 8 hr shift. Ability to read and write legibly to complete reports. Requires valid drivers lic. 4pm to 12 am or 12 am to 8am. Apply: Human Resources Dept, St. Josephs Univ., 5600 City Ave., Phila., PA 19131 BOE/AA (20-22)

PLASTIC INJECTION MOLDING

Large injection molding & assembly company specializing in automotive parts has immediate opening for experienced molding technician .75 ton machine & larger. Excellent growth. Potential salary plus benefits.

Send resume/request application

INJEX INDUSTRIES

30559 San Antonio St.

Haywood, CA 94544

Tel. (415) 487-4960 (20-23)

PRINTING

Opportunity for the right person if you are expd in contact processes such as: FILM NEGATIVE WASHOFF - MYLAR PAPER PRINTS & ARE SELF-STARTER EQUITABLE BLUEPRINT & PHOTO PRINT CO., INC. - Wants You! We are an equal oppty employer. ALL UNION SHOP Must be U.S. Citizen or have a greencard. Call Lori at (212) 962-5672 for an appointment for an interview. (15-24)

STRUCTURAL STEEL DETAILER & ESTIMATORS ARE YOU TIRED OF THE COLD?

Qualico Steel an established structural steel fabrication company located near Dothan AL (90 miles from Gulf Coast) is presently accepting applications for Structural & Miscellaneous Detailers, Checkers & Estimators. A minimum of 3 years experience required. Good Salary & Benefits. Send resume and sample of work to Mr. W.R. Thomas.

QUALICO STEEL CO., INC

P.O. BOX 149

Webb, AL 36376 (15-25)

EXPERIENCED MACHINISTS

Need (4) immediately for rapidly expanding company. Experienced on Lathes & Mills. Must be able to work from prints, setup & operate. Excellent company paid benefits & vacation. Starting wage based on experience. Apply in person between the hrs. of 9-3 pm. or call Bruce at (215) 443-7517

Dick Moll & Sons, Inc.,

415 Constance Dr.,

Warminster, PA. 18974 (15-24)

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

Po dviejų savaitių priplaukė Jakutską. Karavanas sustojo paimti maisto atsargų ir kuro.

Į krantą niekam neleido išlipti.

Ir vėl Lenos upe žemyn. Darėsi vėsiau, baigėsi šiaurės vasara, artėjo ruduo, žiema.

Pradėjo sirgti vaikai, mūsų baržoje mirė senutė, po to dar viena moteris. Kilo klausimas – kaip laidot? Baržos vadovybė siūlė pririšti svorį ir lavonus nuleisti į upę. Žmonės protestavo. Tada garlais trumpam sustojo prie nežinomos salos. Valtimis lavonus nuplukdė į salą ir paskubomis užkasė dar nesušalusia žeme. O garlais jau kaukė, leisdamas garus.

Retėjo ant krantų miškai, po kiek laiko dingo ir krūmai. Tolumoje matėsi tik padengtos sniegu kalnų viršūnės.

Tėvelis Altajaus krašte turėjo nusipirkęs žemėlapi, žiūrėdamas vis stebėjo, kurgi mus plukdo? Baigėsi žemėlapyje visos gyvenvietės, liko tik šiaurės uostas Tiksis. Pasklido kalbos, kad mus gabena į Tiksj, o iš ten laivais Šiaurės jūra į Ameriką.

Anksti ryte kilo triukšmas, girdėjau tik laivo komandas. Išlipęs iš triumo ant baržos denio, pajutau, kad šalta. Buvo ramus oras, krito didelės snaigės. Čia ir priplaukė „Ameriką“.

Išlipęs ant aukšto kranto, mačiau tolumoje tik horizontą. Jokios augmenijos nei gyvybės požymių nebuvo, tik žaliavo dar mažai apsnigtos tundros samanės.

Pasilipęs ant tuščios statinės, šiltai apsirengęs vyriškis susirinkusiems pratarė: *Zdes budem stroit Trofimovskij rybzavod*. O būsimieji žvejai – moterys su vaikais, kurie nė menkiausio supratimo neturėjo apie žuvies gaudymą.

Jeigu Altajaus krašte žmonės dirbo ūkiuose ir tikrai davė kokią nors naudą, tai atgabenti į šiaurę, į negyvenamą salą, jie buvo pasmerkti mirčiai.

Po kelių dienų atplukdė baržą su suomiais nuo Leningrado, gal 800 žmonių.

Kodėl vėlinamės?

Taip jau įprasta, kad mūsų koncertai, susirinkimai ir kiti didelės ar mažos svarbos įvykiai prasideda žymiai vėliau negu kvietimuose nurodyta. Aukštos erudicijos individai sako, kad pasivėlininti penkiolika minučių yra akademiška. Reiškia, jeigu jų išsireikškimais tikėti, vėlinintis penkiolika minučių yra labai moksliška ir parodo visų pasivėlinusių aukštą išsilavinimą, nors ... 99 nuošimčiai akademikai pavėlavusių niekad negirdėjo nei apie akademią nei apie mokslinį išsilavinimą, kas liečia vėlinimąsi ar kitą kokią mandrybę.

Tad kyla pusiau moksliškas klausimas: kodėl mes vėlinamės?

Gera išnagrinėjus šį opų reikalą paaiškėjo, kad viena kategorija žmonių, tikriausiai sakant moterėlių, tiesiog

chroniškai vėlinasi. Gerai ištyrus tą veiksmą suprasta, kad vėlinasi tos moterėlės, kurios save laiko svarbiomis visuomenės asmenybėmis. Tad įžengia į salę tada, kai jau visi susirinkę, kad jas gerai pamatytų. Paprastai jos įžengia iškilmingoje vienuolyje. Mat vyras garderobe palta įteikinėja ir numerėlio laukia, kad iškilni dama grįždama namo nesusaltų.

Bet vėlinasi ne tik kilmingos damos. Vėlinasi ir plebėjos. Ir todėl, kad moterėlių tokia prigimtis. Jos paprastai paskutinį momentą atsimena, kad plaukai ne į tą pusę pasukti. Arba lūpų spalva netinka prie suknelės. Batai reikia keisti. Čia jau ilga procedūra. Kartais reikia perdažyti, kad tiktų prie lūpų ir prie suknelės spalvos. Tada pastebima, kad rankinukas

Vladas Vijeikis

netinka. Ką dabar perdažyti? Ar rankinuką, ar lūpas, ar suknelę, ar batus? O po to išnyra žemę drebinantis klausimas? O kaip bus apsilvikuoti Bobčinskienė? Neduok Dieve ir Praamžiau, jeigu ji ateis su geriau atrodančia suknelia! Žinoma, visi žino, kad Bobčinskienė neturi skonio, bet kiek kainavo jos garderobas palyginti su mano.

Vargšas vyras sėdi ir laukia. Senai, dar iš tėvo paveldėtą kaklaraištį pasirišęs. Ir laukia, ir laukia, ir laukia.

Pagaliau pasirodo dama visoje puikybėje.

– Kaip aš atrodau?

– Puikiai! Važiuojam. Mes vėlinamės.

– Tu tik man įtikti taip sakai, kad kuo greičiau mane nugabentum ir visi stebėtusi, kaip blogai aš atrodau. Argi tau nebus gėda? Dabar tik pastebėjau, kad kojines ne tos. Palauk dar minutę!

Vyrelis ne toks glušas, kad nežinotų, ką žmonelės žodyne reiškia minutė. Perskaičius dar kartą pereitos savaitės "Dirvą" ir įpusėjus užpereitos, pasirodo dama.

– Na, o kaip dabar? – pasisukinėja į kairę ir į dešinę, ir aplink.

Vyrelis pritrenktas taip puikiai pavykusio restauravimo meno. Bet prisimena tuos baisiai senus laikus, kai laukdavo po valandą, ir po dvi, tos pačios būtybės įsimatymą ateinant. Pasiutusiai vėlindavosi ir tada. Bet laukimas būdavo atlyginamas šimeriopai. O dabar?

Tai štai kodėl mes vėlinamės. Ne dėlto, kad pakvietimuose parašyta: 7 v.v., ką juokdariai išvertė esą valandą vėliau.

Nemaža kalčių dėl vėlinimosi tenka suversti ir ant rengėjų galvos. Bet jie tiek turi pareigų, tiek darbo, kad reiktų jiems visuotinę amnestiją paskelbti. Prieš pat susirinkimo pradžią atsimeina, kad pelegentui užmiršo pranešti. Garbės svečiai nesurūšiuoti pagal garbės numeraciją. Elektrikas išvažiavo kažkur. Kas šviesas tvarkys? Salėje kėdės nesustatytos ir niekas nežino kokia tvarka jas surikiuoti. Bufete, kuris viso parengimo širdis, panika. Atvežta dešimt dėžių džindžerėlos ir dvidešimt – selcerio. O kur skačius ir visky? Scenoje įvairūs laipteliai nuo pereito koncerto choristams pasilypti, o šios dienos programoje baletas. Tai kaip jie ant tų laiptelių šoks? Iš virtuvės sklinda aliarmo garsai. Bulvių nėra. Kažkas užmiršo. O kaip be bulvių kugelių iškepsi? Ir koks balius be kugelio? Moterėlės su baltom priejuostėm laksto po koridorius panikos pagautos.

Pagaliau prasideda.

Šviesos prigęsta. Viskas būtų tvarkoje, bet kas invokaciją atliks. Užmiršta kunigą pakviesti. Kad bent rabinas salėje būtų, bet ir to nėra. Uždanga nepakyla. Kai kurie, mažai kultūringi dalyviai, ima kojomis trypti. Tas labai paveikia rengėjų nervus ir uždanga pakeliama. Scenoje lyg ir rmeninis pasireiškimas Vyties kryžiai, Gedimino stulpai, tulpės ir kitokie tautinė sąmonę keliantys atributai. Bet publika laukia ko nors gyvo. Pagaliau pasirodo rengėjų komiteto narė.

Narys bijo pasirodyti. Ta narė labai gražia lietuviška kalba, su Clevelando akcentu, paprašo kantrybės. Programa tuoj prasidės.

Šiuo momentu į salę įžengia visuomenės veikėja. Moterėlių akys nukrypsta į ją ir kol apsvarstys jos garderobo tinkamumą, scenoje dar gali palaukti. Čia irgi įdomu.

Gale salės kampe tūnantis pilietis ima klausiti: kodėl mes vėlinamės? Na ir kaip tu jam išaiškinsi! Jis turėtų būti negyvena šioje planetoje.

■ Laiškai Dirvai

GERBIAMAJAI
REDAKCIJAI
NUOŠIRDŽIAUSI
SVEIKINIMAI

IŠ LIETUVOS!

Ilgai mąstęs, Jums rašo Dailės Instituto studentas Jucaitis Robertas. Kas gi paskatino parašyti šį laišką? Gal būtų – jaunatviškas maksimalizmas, optimizmas, tikėjimas tautiečiais, jų gera valia.

Tikiuosi, Jūs mus suprasite ir bus galimybė išspausdinti šį laišką Jūsų laikraštyje, kuris ypač mums svarbus. Rašau 'mums', nes turėsiu omenį ir keletą savo draugų, besimokančių su manimi.

Taigi mokomės Valstybiniam Dailės Institute Kaune. Studijuojame architektūrinį Dizainą, – gal būtų tiksliau "Interior Design" angliškai – štai jau ketvirtį metų.

Bunda Lietuva. Kiekviename žingsnyje girdime – mes – jaunoji karta – laisvos Lietuvos ateitis. Tačiau mūsų žinios beviltingai atsilikę nuo pasaulinio lygio – o būtent tokiam lygyje norime matyti Lietuvą – kad didžiojo tumės ne tik pasaulinio lygio krepšininkais, bet ir architektais.

Šiems tikslams pasiekti matome kol kas tik vieną būdą – stažuose, mokslų užsieny kas svetur plačiai taikoma. Deja, pas mus (gal dėl lėšų stokos?) tai kol kas nepraktikuojama. Nejau valstybė nenori investuoti į mus kapitalo vardan savęs pačios?

Štai neseniai savaitraštyje "Kalba Vilnius" pasirodė tautiečio iš Kanados laiškas, kuriame būtent siūloma tautiečių pagalba tokiu klausimu.

Būtų, aišku, fantastiška, jei nusišypsotų laimė pasinaudoti šia galimybe (kol kas vintėlė), šiuo pasiūlymu, bet ... nežinome net gerbiamojo tautiečio adreso. Iš kitos pusės – tai būtų, be abejo, didelė atsakomybė ir pasitikėjimas. Bet, tikime, neapviltume. Tuo labiau, kad jaučiame didžiulį alkį žinioms.

Tačiau ir nenorime nu-

vertinti savo dėstytojų, profesorų. Jie davė viską ką galėjo. Pagrindus galime gauti Lietuvoje gana gerus. Tačiau toliau ... stop. Nes materialinės bazės – jokios ... Informacija vėluoja 5-10 metų ... Nežinome net ar rudenį beturėsime paprasčiausio popieriaus. Kur įgyvendinti savo sumanymus? Apie kompiuterius net artimiausią dešimtmetį ir nesvajojame. Tokia realybė. Kaip matote – nieko džiugaus.

Bet vis vien tikime Apvaizda ir jei Dievas duos, vis tiek padarysime tokį šuolį, kaip kažkada Japonija ar dabar Pietų Korėja!

Tad tikime ir viliamės!

Su pagarba

Jucaitis Robertas
Automobilistų 18-12
Kaunas, Lithuania 233043

VIENAIP KALBA LIETUVOJ,
KITAIP ČIA ...

Birželio 1 d. iš Lietuvos atvykęs Emanuelis Zingeris, Lietuvos žydų kultūros draugijos pirmininkas ir Sąjūdžio narys, kalbėdamas Clevelande paminėjo ir esamą padėtį Lietuvoje. Jis taip pat pabrėžė, kad jo tautos žmonės buvo masiniai išžudyti ir ... žudynes vykdė lietuviai. Prie to prisidėję visų tautų žmonės turėtų būti atiduoti teismui ir nubausti.

Tremtinys Povilas Pečiulaitis priminė apie žydų įvykdytus nusikaltimus lietuviams ir paklausė, kodėl nėra bausmė taikoma ir jiems. Jis priminė sveičiui jo viešą kalbą Lietuvoje – kurioje jis teigė, kad reikią užmiršti vienus kitiems padarytas milžiniškas skriaudas ir, nesiekiant kerštingo atsiskaitymo, taikiai pradėti naują gyvenimą, – ir klausė, kodėl Amerikoje jis teigia visai priešingai.

Konkreto atsakymo nebuvo sulaukta ir, dėl laiko stokos, diskusijos buvo nutrauktos.

J.B.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

PHYSICAL THERAPISTS
OUTDOOR RECREATIONAL PLAYGROUND OF WESTERN PENNSYLVANIA
Does your lifestyle include country living?

- Hunting
- Fishing
- Skiing
- Hiking
- Boating
- Golfing

Miners Hospital, located within 2 hours of metropolitan Pittsburgh, is near the center of all outdoor recreational activities. Due to expanding patient load and new facility renovation in 1989, we are seeking a full-time Therapist to provide a wide variety of treatments for a 95% outpatient and 5% inpatient load.

Salary is negotiable from \$30,000 to \$35,000 based on experience. Benefits include: BC/BS, life insurance, vision, dental, prescription, tuition reimbursement, continuing education, 3 weeks vacation to start, 7 paid holidays, 4 personal days, hospital paid retirement program with 5 year vesting, and relocation assistance. New grads and experienced therapists are encouraged to respond to:

Personnel Director
MINERS HOSPITAL OF NORTHERN CAMBRIA
Crawford Avenue and First Street
Spangler, PA 15775
An Equal Opportunity Employer

MACHINE OPERATORS

We currently have openings in our Machine Shop. Candidates must be able to read and interpret blueprints, use a variety of measuring gauges, setup and operate machine tools within tolerance limitations to produce within quality standards. Excellent earning potential and benefits program.

Apply to:
FULLER COMPANY
236 S. Cherry St.
Manheim, Pa. 17545
EOE M/F

Mūsų mielam

A + A

ALBERTUI SUŠINSKUI

amžinybėn iškeliavus negrižtamai, skausme ir liūdesy likusius jo mylimą žmoną IRENĄ, sūnus KĘSTUTĮ ir ALBERTĄ bei dukrą DANUTĘ su šeimomis ir gimines nuoširdžiai užjaučiame ir dalijamės skausmu.

Jonas Gudėnas
sūnūs
Algis su šeima ir Vytas
Justina Petkevičienė

Mūsų Brangiam Draugui

A. A.

ALBERTUI SUŠINSKUI

mirus, žmonai IRUTEI, dukrai DANUTEI, sūnums KĘSTUČIUI ir ALBERTUI su šeimomis, reiškiamo giliausią užuojautą ir kartu liūdimė.

Genė ir Juozas
Č y v a i

Mielam Draugui

A + A

ALBERTUI SUŠINSKUI

mirus, giliausią užuojautą reiškiamo žmonai IRENAI, sūnums KĘSTUČIUI ir ALBERTUI su šeimomis, dukrai DANUTEI su šeima, ir kartu liūdimė.

Roma ir Henrikas
Vidas ir Daina
Marius
Tatarūnai

SLA Seimui rengti komitetas. Sėdi iš kairės: E. Bernotienė, išd. J. Budrienė, pirm. A. Pautienis, vicepirm. O. Jokūbaitienė, K. Vaičiūnienė. Stovi iš kairės: Z. Dučmanas, Pildomos Tarybos atst. P. Šukis, sekr. B. Bernotas, A. Jonaitis, K. Gaižutis ir I. Stankus. (Nuotraukoje trūksta J. Stempužio.) J. Velykio nuotr.

SLA Seimui Clevelande renkantis

Seimas įvyks 1989 m. birželio 23-25 d.d. Wickliffe Inn, 28611 Euclid Avenue, Wickliffe, Ohio, tel. (216) 944-7400, rytiniame Clevelando priemiestyje, apie 4 mylias nuo Lietuvių Namų. Viešbutis lengvai pasiekiamas, yra prie pat greitkelio I-90 ir turi limuzino patarnavimą nuo Clevelando Hopkins aerodromo.

Dar neužsiregistravę delegatai prašomi tai skubiai atlikti. Kambarių kainos \$34 – \$37. už dieną.

Seimo posėdžiai vyks Wickliffe Inn, pradžia penktadienį, birželio 23 d., 10 val. ryto. Seimo parengimai vyks Lietuvių Namuose, 877 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119

Delegatų susipažinimo vakaras įvyks penktadienį, birželio 23 d. 7 v.v. Meninė

dalį atliks armonikėlės muzikė Irma Ibenskienė. Bilietai kainos 10 dol. asmeniui. Delegatams ir jų žmonoms-vyrams veltui.

Banketas vyks šeštadienį, birželio 24 d. 8 v.v., kokteiliai 7 val. Banketo metu kalbės visuomenininkas dr. Algirdas Budreckis, meninę dalį atliks muzikės Onos Mikulskienės vadovaujamas Čiurlionio Ansamblio kanklininkų kvintetas. Šokiams gros orkestras. Bilietai kaina 20 dol. Bilietai gaunami pas O. Jokūbaitienę - tel. (216) 481-7161, ar P. Šukį – (216) 382-4941.

Banketo metu bus taip pat atšvęstos Joninės ir pagerbti visi Jonai-Jonės.

Delegatams bus parūpintas transportas nuo viešbučio į Lietuvių Namus ir atgal.

Seimui Rengti
Komitetas

MIRĖ ALBERTAS
SUŠINSKAS

Š.m. gegužės 27 d., po trumpos ir sunkios ligos, Clevelande mirė inž. Albertas Sušinskas, sulaukęs 72 metų amžiaus.

Velionis inžinerijos mokslus baigė Vokietijoje. Atvykęs į Clevelandą ilgus metus dirbo General Electric bendrovėje. Priklausė Lietuvių bendruomenei, ateitininkams ir Lietuvių Fronto Bičiulių sąjūdžiui.

Su žmona Irena išaugino du sūnus ir dukrą, kurie baigė aukštuosius mokslus ir dirba savo specialybėse.

Gegužės 30 d., po atlaikytų gedulingų pamaldų Dievo Motinos bažnyčioje, didelio būrio artimųjų ir draugų palydėtas, palaidotas Visų Sielų kapinėse.

Dirva reiškia užuojautą žmonai Irenai, sūnums Kęstučiui ir Albertui, dukrai Danutei ir jų šeimoms bei artimiesiems.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems tautiečiams, kurie padėjo mums įsikurti naujame krašte bei už svetingą sutikimą.

Dėkojame BALFo nariams, kurių pagalba pasiekėme šį žemyną.

Širdingai ačiū mielai poniai Jadvygai Budrienei, ištiesusiai tikrą motinišką ranką. Be Jūsų pagalbos turėtume daug sunkumų.

Judita ir Povilas
Pečiulaičiai
Cleveland, Ohio

• **ARMONIKA**, Lietuvos televizijos ir radijo ansamblis šiuo metu gastroliuojąs Amerikoje, birželio 10 d., šeštadienį, 7:30 v.v. koncertuos Clevelande Dievo Motinos parapijos salėje.

Bilietai po 20, 15, 10 ir 5 dol. gaunami sekmadieniais Dievo Motinos ir Šv. Jurgio parapijų svetainėse, arba galima užsisakyti telefonu pas Mečį Aukštuolį 481-9928, Mariją Mikonienę – 531-2190 ir Zenoną Obelenį 442-6810.

Po koncerto bus vakarienė su "Armonikos" ansambliciais.

PABALTJO
LAISVĖS DIENA

Jungtinio Amerikos Pabaltiečių komiteto (JBANC) ir Pabaltijo Laisvės Lygos (BAFL) pastangomis JAV Kongrese įnešta rezoliucija – House Joint Resolution 184, – kuria birželio 14-ta skelbiama Pabaltijo Laisvės Diena.

Rezoliuciją pasiūlė Michigano kongresmanas Dennis Hartel (D) ir Pensilvanijos kongresmanas Don Ritter (R)

JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba prašo visus lietuvius paremti šias bendras pabaltiečių pastangas.

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

A + A

JANINAI MAURUKIENEI

mirus, jos vyrui JUOZUI, dukterims DALIAI ir DANAI, svainiui dr. JONUI MAURUKUI ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Bronė ir Albertas
Kremeriai
Roma ir Viktoras
Masčiai

A + A

JANINAI MAURUKIENEI

mirus, vyrą JUOZĄ, dukras DALIĄ ir DANĄ su šeimomis, seserį F. DUBRAUSKIENĘ, dr. H. MONTVILIENĘ ir kitus artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Marija Valiukėnienė
Delija Valiukėnaitė

A A

JANINA MAURUKIENEI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą jos vyrui, Miami Lietuvių Klubo direktoriui JUOZUI MAURUKUI, dukroms DALIAI ir DANAI su šeimomis ir kitiem artimiesiems.

Miami Lietuvių Klubo
Direktorių Taryba ir Valdyba

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Isikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuošimčius Už:
Taupymo Sąskaitas, Certifikatus, IRA, Čekių Sąskaitą, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:
Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui,
Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks,
Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas,
Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

Lietuvos televizijos ir radijo ansamblis ARMONIKA, kuris birželio 10 d., 7:30 v.v. koncertuos Clevelande Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Po koncerto vakariene su ansambliciais. Vakarienei bilietus prašoma išgyti iš anksto pas bilietų platintojus: Mečį Aukštuolį – tel. 481-9928, ar Mariją Mikonienę – tel. 531-2190. Rengia LB Clevelando Apylinkės valdyba.

CLEVELANDO
PARENGIMAI

- BIRŽELIO 10, Lietuvos televizijos ir radio dainininkų ir instrumentalistų ansamblio "Armonika" koncertas D. M. parapijos salėje. Rengia LB Clevelando ap. valdyba.
- BIRŽELIO 11, Birželio minėjimas. Ruošia Estų Taryba, Latvių Sąjunga ir Amerikos Lietuvių Taryba.
- BIRŽELIO 18, 1 val. p.p., Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus gegužinė prie ežero, tarp Landseer ir Canterbury gatvių.
- BIRŽELIO 23-25, Susiviejimo Lietuvių Amerikoje Seimas Clevelande.
- LIEPOS 2, ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė.
- LIEPOS 16, 12 val. Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero, Canterbury Rd.
- LIEPOS 22, 6 v.v., Lietuvių Kultūros Darželių vakaronė Gwinn Estate, 13407 Lakeshore Blvd., Bratenahl, Ohio
- LIEPOS 23, Lietuvių Pensininkų gegužinė.
- LIEPOS 30, 12 val. Ramovės Clevelando skyriaus gegužinė prie ežero, Canterbury Rd.

CABINET MAKER

Exp. necessary. Full time. Wood & plastic laminate from prints. Send resume or apply Wood Dimensions, Inc., 1295 W. 78th, Cleveland, OH 44102. (18-24)

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN
TOOL AND DIE MAKERS

to work & live in a small congenial community. Central Kentucky manufacturer needs experienced toolmakers for building and maintaining progressive dies. Modern shop with EDM and CAD. Growth company with major companies as customers. Send resume with details of experience to: Continental Metal Specialty Personnel Dept., PO Box 725, Richmond, Kentucky 40475 Equal Opportunity Employer (19-28)

- RUGSĖJO 9 Clevelando vyrų okteto išleistuvių balius.
- RUGSĖJO 10 D., Tautos šventės minėjimas ir Tautos Fondo popietė Lietuvių Namuose.
- RUGSĖJO 15 Abiturientų balius.
- RUGSĖJO 17, Prezidento Antano Smetonos 45 m. mirties paminėjimas
- RUGSĖJO 30, Pabaltiečių vakaras.
- SPALIO 15 D. Tėvynės Garsų radijo 40 metų sukakties minėjimas Lietuvių Namų salėje
- LAPKRIČIO 11, Lietuvių Namų metinis balius.
- LAPKRIČIO 12, Kultūrinė Popietė – prelegentė prof. dr. Marija Gimbutienė. Rengia Skautininkų Draugovė Lietuvių Namų salėje

- LAPKRIČIO 25, Kariuomenės šventės minėjimas Lietuvių Namuose. Rengia Ramovės Clevelando skyrius.
- GRUODŽIO 31, Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių Namuose. 1990 m.
- VASARIO 25, Lietuvių Namų ir klubo narių metinis susirinkimas
- KOVO 4, "Taupos" kredito kooperatyvo narių metinis susirinkimas
- SPALIO 6-7, Dirvos 75 metų sukakties minėjimas.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

INDUSTRIAL ELECTRICIAN

Van Leer Containers, a leader in the industrial packaging industry, is seeking an individual with at least 5 years experience as an Industrial Electrician. Qualified candidates will possess a working knowledge of programmable controllers as well as the ability to work on single and three phase systems.

If you believe that you could be a contributor to our organization, in exchange for a competitive wage rate and excellent benefit package, please contact us:

Van Leer
Packaging Worldwide
Van Leer Containers, Inc.

Attn: Lambert Kew
9612 Meech Avenue
Cleveland, OH 44105

Equal Opportunity Employer M/F/V/H

P A T R I A

Aukštos kokybės europietiški produktai:

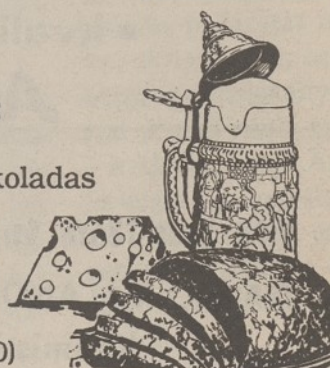
- Duona ir Pyragai
- Mėsos ir Sūriai
- Kava ir Arbata

- Saldainiai ir Šokoladas
- Vynas ir Alus
- Dovanos

Uželkite šiandien.

794 E. 185th Street (Viena mylia į šiaurę nuo I-90)

Pirm. – Šešt. 9:00 iki 6:00. Sekmadienį uždaryta. (216) 531-6720

CLEVELANDE ir apylinkėse

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS CLEVELANDE

Minėjimas-ekumeninės pamaldos už nuo sovietų žuvusius bei pavergtuosius pabaltiečius įvyks šį sekmadienį, birželio 11 d., 3 val. p.p. Dievo Motinos parapijos bažnyčioje. Pamaldas atlaikys lietuvių, latvių ir estų kunigai ir jų metu giedos Dievo Motinos parapijos choras, vadovaujamas muz. R. Kliorienės.

Visi Clevelando ir apylinkių lietuviai prašomi dalyvauti. Rengia Clevelando Pabaltiečių Komitetas.

APLANKĖ PREZIDENTO KAPĄ

ALT S-gos Clevelando Skyriaus valdyba gegužės 29 d. aplankė Lietuvos prezidento Antano Smetonos ir jo žmonos Sofijos kapą Visų Sielų kapinių mauzoliejuje ir padėjo gėles, papuoštas tautine vėliavėle. Maldas sukalbėjo Dievo Motinos parapijos klebonas kun. G. Kijauskas, S.J.

Dalyvavo taip pat Birutė Smetonienė su šeima, Clevelando Ramovės sk. pirm. Vytautas Januškis, Stepas Butrimas ir būrelis pavienių lietuvių.

GRĮŽTA TAUTYBIŲ RADIO PROGRAMOS

Tautybių radio sąjunga ir Clevelando viešosios radijo stoties patikėtinių taryba gegužės 25 d. priėmė Greater Cleveland Roundtable vadovybės pasiūlytą susitarimą dėl Tautybių radijos laidų sugrąžinimo į viešąją radijo stotį WCPN-FM 90.3 Po metus laiko trukusios tylos ir dery-

bų, liepos 16 d. tautybių programos vėl skries galingos (50,000w) radijo stoties bangomis. Vėliau duosime smulkesnį aprašymą.

Tėvynės Garsų programa nuo liepos 16 d. bus girdima sekmadieniais nuo 7 iki 8 val.vakare. Lietuviškos radijo laidos John Carroll universiteto radijo stotyje ir toliau bus girdimos tuo pačiu laiku – nuo 8 iki 9:30 val. ryto..

KALBĖJO APIE PADĖTĮ LIETUVOJE

Helsinkio susitarimų Ohio valstijos taryba, vadovaujama Gailos Klimaitės, ir Amerikos žydų komitetas pakvietė į Clevelandą Lietuvos žydų žymų veikėją, Sąjūdžio tarybos narį, Emanuelį Zingerį. Svečias yra Lietuvos žydų istorijos žinovas, surinkęs didelį žydų kultūros archyvą, filologijos mokslo dalykų dėstytojas, dinamiškos asmenybės, 32 metų amžiaus žmogus.

Jo susitikimas su Clevelando amerikiečių žydų komiteto veikėjais ir Clevelando lietuviais įvyko Universiteto klube birželio 1 d. Susitikimo priešpiečiuose dalyvavo apie aštuoniasdešimt žmonių. Atmosfera buvo neformali, bet truputį svetimoka, kadan gi abiejų grupių žmonės savitarpie nepasizinojo.

Labai sunkios pareigos teko Algiui Rukšėnui versti svečio kalbą angliškai. Pastaroji gi nebuvo rašyta kalba, bet neformalus, spontaniškas pasakojimas apie labai opius ir aktualius klausimus: lietuvių ir žydų santykius, Lietuvos valstybingumą, žmonių

Dr. Danielių ir Romą Degėsius išleidžiant į Floridą...

Dr. Danielių ir Romą Degėsius, išvykstančius nuolatiniam apsigyvenimui į Floridą, sūnaus dr. Dainiaus ir mairės dr. Romos su svečiais Gates Mills sodyboje, išlydėjo su geriausiais linkėjimais, kartu apgailestaudami jų netekimą. Sūnus ir mairė įteikė Jiems simbolinę dovanėlę – Floridos atributus: kapitonišką kepurę ir skrybėlę pasislėpti nuo saulės. Nuotraukoje Roma, dr. Roma ir dr. Danielius Degėšiai prie įteiktų dovanų.

trėmimus, žydų šaudymą. Kalbėtojas buvo atviras ir nuoširdus.

Savo viešnagės metu Emanuelis Zingeris gyveno Dievo Motinos parapijos klebonijoje, globojamas kun. Gedimino Kijausko, S.J. Jis taip pat susitiko su jaunaisiais veikėjais dr. Augustino Idzelio namuose. (js)

• INŽ. ROMAS BUBLYS ARGO-TECH korporacijos viceprezidentas, išvyko keletai savaitių į Lietuvą. Kauno universitete jis praves seminarą ir skaitys pa skaitą apie korporacijų administraciją ir naujų korporacijų steigimą.

Romas Bublys yra gerai susipažinęs su administraciniais, gamybiniais ir tarptautiniais bendrovių prekybos reikalais.

• ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖS mokyklos trys abiturientai laikė baigiamuosius egzaminus. Birželio 3 d. mokyklos metų užbaigtuvėse jiems buvo įteikti mokslo baigimo atestatai. Atestatus gavo Andrius Belzinskas, Andris Dunduras ir Matas Stungys.

Mokyklą lankė iš viso 65 mokiniai. Mokslo pabaigusių proga Šv. Kazimiero mokykla išleidos savo darbų knygą – "Varpo metai". Tai Vinco Kudirkos ir jo leisto laikraščio "Varpo" šimto metų sukakties atminimui skirta knyga.

• KELIAUJAME PER LIETUVĄ, LB Švietimo tarybos vaizdų albumo konkurso premijas laimėjo trys clevelandietės lietuvaitės: III-ją vietą Gaja Bublytė, o V-ją – Audra Leparskaitė ir Helena Mackevičiūtė.

PIRMOJI SEZONO GEGUŽINĖ

Lietuvių Tautinės S-gos Clevelando Skyrius kviečia visus į pirmąją šio sezono gegužinę, kuri įvyks birželio 18

Roma ir dr. Danielius Degėšiai, jau kaip tikri Floridos gyventojai atsisveikinime Clevelande, kalbasi su kun. G. Kijausku, S.J.

Neskubėkite į Floridą, dabar ten labai karšta, – įtikinėja dr. Vladas Bložė, Vilties draugijos vicepirmininkas (kairėje) dr. Danielių Degėsi, Vilties dr-jos vykd. vicepirmininką, apleidžiantį Clevelandą.

dieną 1 val. p.p. prie ežero, tarp Landseer ir Canterbury gatvių.

Jūsų lauks skanūs pietūs, pyragai, loterija, malonus pabendravimas ir kiti įvairumai. Laukiame visų!

Gegužinės pelnas skiriamas Dirvos 75 metų jubiliejui paminėti.

• VYRESNIŲJŲ POPIETĖS Dievo Motinos parapijos svetainėje, arba konferencijų kambaryje, vyksta kiekvieną antradienį 2 val. p.p.

• KUN. ALFONSAS SVARINSKAS, Lietuvos laisvės kovotojas ir sąžinės kalinys, birželio 18 d. lankysis Dievo Motinos parapijoje ir susitiks su Clevelando ir apylinkės lietuviais.

• DR. V. GRUZDYS, Euclid, Oh., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

DIRVA, 1989 m. birželio 8 d.

Dr. Povilas ir Aldona Švarcai, kurie šiuo metu gyvena Los Angeles, Calif., vykdamie į Kanadą, Clevelande aplankė pusbrolio Jono Švarco šeimą, susitiko su bičiuliais ir atsilankė Dirvoje. Dr. Povilas Švarcas, buvęs East St. Louis ALT S-gos skyriaus pirmininkas, šiuo metu yra Los Angeles skyriaus valdybos vicepirmininkas. Nuotraukoje dr. Povilas ir Aldona Švarcai ir clevelandietis Jonas Švarcas Dirvoje.

DIRVA

Valerijai Baltušienei (213) 664-2910.

Rytinių pakraščių lietuviai turės progos išgirsti ją liepos 22 d. Indianapolisje, Ind..

Liepos 25-30 d.d. Ann Jillian koncertuos Trump Plaza viešbutyje, Atlantic City, N.J.

• **DIRVOS NOVELĖS KONKURSUI** gautos dar šios novelės: Išpažinties paslaptis (Odisėjus), Kai žodis paliečia širdį (Dulkė), Saldinė obelis (Vėjelis) ir Lena (Canis Albus).

Nuotaikingų ir puikiai praėjusių skautiškųjų 'Susitikimų-Suvažiavimo' prie Washington, DC, gegužės 27-29 d.d., dalyviai po šv. Mišių gamtoje. Pirmoje eilėje iš kairės: Audronė Pakštienė, LSF pirm. Česlovas Kiliulis, MŽK vedėja Laima Kiliulienė, Vyr. skaučių sk. vedėja Ina Petokienė, Prityrusių skaučių sk. vedėja ir Susitikimų Vadovė Dalė Lukienė, Seserijos Dvasios Vadovas tėv. Tomas Žiūraitis, O.P., Vyr. Skautininkė Stefa Gedgaudienė, VSP Meilė Mickienė, Lyvija Garsienė ir Aleksandras Radžius

• **ANN JILLIAN** – Jūratė Nausėdaitė, pagarsėjusi filmų ir televizijos aktorė, birželio 23 d. Biltmore viešbutyje, Los Angeles, su Pops orkestru atliks koncertinę programą.

Lietuviai ruošiasi gausiai dalyvauti. Dėl rezervacijų skambinti Liucijai Mažeikienei (213) 821-8681, arba

• **DR. KAZYS BOBELIS**, VLIKo pirmininkas, gegužės 27 d. išvyko į Paryžių dalyvauti Žmogaus teisių apimties konferencijoje. Atvykęs kaip NGO (nevyriausybinų organizacijų) atstovas, gavo akreditaciją įeiti į konferencijos posėdžius.

Gegužės 29 d. su sūnumi Jonu Bobeliu dalyvavo

konferencijos dalyviams suruoštame priėmime Amerikos Ambasadoje. Į Ameriką grįžta apie birželio 10 dieną.

NAUJA NEOLITUANŲ VALDYBA

Balandžio 7 dieną įvyko Korp! Neo-Lithuania Los Angeles padalinio sueiga, kurios metu išrinkta nauja padalinio valdyba: Laima Tumaitė - pirmininkė, Kristina Švarcaitė - sekretorė, Stasys Petračiūsis - išdininkas, Aloyzas Pečiulis - Arbiter elegantiarum, Daiva Čekanauskaitė - Magistra ir Algis Narutis - Tėvūnas.

Sueigos dalyvių tarpe buvo ir Vyr. valdybos pirmininkė Audronė Gulbinienė, atvykusi iš Chicagos.

Naujai valdybai linkime daug sėkmės.

• **BAISIOJO BIRŽELIO** minėjimas Bostone įvyks š.m. birželio 11 d., sekančia tvarka:

10:15 val. iškilmingos mišios Šv. Petro bažnyčioje So. Bostone, po jų minėjimas bažnyčios salėje. Kalbėtojas - buvęs sąžinės kalnys, kun. Anfonas Svarinskas. Meninę programą atliks Lituanistinė mokykla. Po to seks vaisės ir pokalbiai.

Minėjimą rengia LB Bostono apylinkės valdyba. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis.

• **LB BALTIMORĖS APYLINKĖS VALDYBA**, per izd. Juozą Laurušaitį, Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. Ačiū.

• **LIŪTO GRINIAUS PALAIKAI** padėti Chicagos lietuvių tautinių kapinių mauzoliejuje. Velionis atsiveiktas jau anksčiau Washington, DC, o nūnai Chicagoje, Jaunimo centre 1989 m. gegužės 27 dieną. Atsiveikinime dalyvavo gusus Velionio artimųjų, draugų ir bendradarbių būrys. Atsiveikinimą surengė ir pravedė Lietuviškoji skautija, vadovavo Vytautas Mikūnas.

Velionio palaikus į Chicago atlydėjo jo žmona ir vaikai. Laidotuvių pietus Jauni-

mo centro kavinėje suruošė velionio uošvė Ona Siliūnienė.

• **OSKARUI KREMERIUI**, tautinės srovės organizacijų nariui, gegužės 24 d. suėjo 70 metų. Sukaktuvininkas su žmona atšventė sukaštį gražiam giminių, artimųjų ir bendradarbių ratelyje.

Minėjimo programą dariniai pravedė J. Valančius, dainos vadovu reikšėsi V. Bazys Organizacijų, kurių eilėse O. Kremeris sumaniai dirba, vadovai sveikinimo kalbose džiaugėsi, turėdami jį savo bendradarbiu. Sukaktuvininkui buvo įteiktas visų dalyvių pasirašytas adresas ir dovana - Antano Lipskio tapytas paveikslas.

• **INŽ. GASPARIUS KAZLAUSKAS**, Beverly Hills, Ca., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• **ADOLFAS IR ONA ŠČIUKAI**, Dorchester, Mass. atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

PHILADELPHIA

PAMINĖTAS KALANTA

Lietuvių Moterų Federacijos Philadelphijos klubas gegužės 21 d. surengė Kalantos minėjimą, kuris prasidėjo iškilmingomis mišiomis, atšaujant kun. Sakalauskui, Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje.

Po pamaldų buvo suruošti skanūs pietūs parapijos salėje ir toliau sekė Balio Gajausko paskaita apie Kalantą, jo gyvenimą ir protestą prieš priespaudą. Vėliau, gausiai susirinkusiems labai atidžiai sekant, B. Gajauskas papasakojo apie partizanų veiklą, trėmimus ir savo, kaip politinio kalinio, pergyvenimus 37 metų laikotarpyje.

Minėjimo metu buvo renkamos aukos B. Gajausko ir jo šeimos paramai. Pirmininkė S. Jurskyte, dėkodama prelegentui, ten pat vietoje įteikė jam visą surinktą 1000 dol. sumą. Tai gražus pavyzdys greito ir viešo sutvarkymo bei atsiskaitymo surinktų aukų, eliminuojąs bereikalingas kalbas ir abejones.

Darbščiai valdybai ir jos pirmininkei S. Jurskytei priklauso užtarnauta padėka už gražų renginį. (kor.)

Lietuvių Moterų Federacijos Philadelphijos Klubas surengtame Romo Kalantos minėjime gegužės 21 d., pirmininkė Snieguolė Jurskytė įteikia prelegentui Baliui Gajauskui Laisvės Varpo miniatūrinę repliką ir dalyvių sudėtą tūkstantinę.

A + A

KĘSTUTIS MIKLIUS

iškeliavo amžinybėn 1989 m. birželio 4 d. St. Petersburg, Fla.

Palaidotas Chicagoje.

Liūdesyje liko

Žmona Marytė
duktė Asta
brolis Vytautas su šeima
Lietuvoje
sesuo Birutė su šeima
ir kitos giminės

Mielam Bičiuliui

A + A

KĘSTUČIUI MIKLIUI

iškeliavus Amžinybėn, liūdinčius - žmoną MARYTĘ, dukterį ASTĄ, brolių VYTAUTĄ su žmona BRONE ir kitas gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučia

Genovaitė ir Cezaris
Modestai

A. A.

KĘSTUČIUI MIKLIUI

mirus, žmoną MARYTĘ, dukrą ASTĄ, brolių VYTAUTĄ su šeima ir kitas gimines nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Auksė ir Rimas
Vaičiaiškiai
Rūta ir Andrius
Pužauskai